

Austrheimskulen i framtida Skulestruktur 2021

Austrheim
- opne landskap, ope sinn

3 NOVEMBER 2020

Austrheim kommune

Utarbeidd av:

Bjørnar Fjellhaug

– kommunalsjef oppvekst og kultur-

© Anita Soltvert

Innhald

Innhaldsliste

Innhald	2
Utgreiing om framtidig skulestruktur i Austrheim frå 2021	5
1. Innleiing	5
1.2. Skulen som læringsarena	6
1.2.1. Elevane si læring	6
1.2.2. Skulemiljø	6
1.2.3. Elevmedverknad og vurdering for læring	7
1.2.4. Skulefritidsordninga (SFO)	7
1.2.5. Det profesjonelle læringsfellesskapet – laget rundt eleven	7
2. Bakgrunn for utgreiinga	8
3. Prosess	9
4. Situasjonen i dag	9
5. Fokusområder / satsingar	12
6. Moglege alternativ for framtidig samla ungdomsskule / skulestruktur	13
7. Føringar	13
7.1.1. Føringar for skuleanlegga	14
7.1.2. Opplæringslova	14
7.1.3. Arbeidsmiljølova	15
7.1.4. Plan- og bygningslova	15
7.1.5. Diskriminerings- og tilgjengelova	16
7.1.6. Folkehelselova	16
7.1.7. Helse- og omsorgstenestelova	16
7.1.8. Kunnskapsløftet 2020	16
7.1.9. Fritt skuleval	17
7.1.10. Kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel	17
7.1.11. Føresegn om miljøretta helsevern for barnehage og skule m.v.	17
7.1.12. Utforming av skuleanlegg	18
7.1.13. Pedagogisk og funksjonsmessig soneinndeling	18
7.1.14. Allment læringsareal	18
7.1.15. Spesialisert læringsareal	19
7.1.16. Samlingsrom og fellesareal	19
7.1.17. Areal til administrasjon-, personal- og støttefunksjonar	20
7.1.18. Areal til andre brukarar	20
8. Prinsipp for utforming/ombygging av skulebygningane	20

8.1.1.	Mål for nye og ombygde skular	20
8.1.2.	Pedagogiske mål	21
8.1.3.	Arbeidsmåtar	21
8.1.4.	Dimensjonering	21
8.1.5.	Planløsning	21
8.1.6.	Generalitet, fleksibilitet og elastisitet	21
8.1.7.	Sambruk og fleirbruk	21
8.1.8.	Universell utforming	22
8.1.9.	Areal effektivitet	22
8.1.10.	Bygningsmessige- og bygningstekniske krav m.m.	22
8.1.11.	Lyd- og lystilhøve	22
8.1.12.	Reinhald	23
8.1.13.	Inventar	23
8.1.14.	IKT	23
8.1.15.	AV-utstyr	24
8.1.16.	Uteområda	24
8.1.17.	Tilkomst og trafikk ved skulane	24
8.1.18.	Prosess for utforming og rehabilitering av uteområde på skulane	24
8.1.19.	Planlegging av uteområde	25
8.1.20.	Drift og vedlikehald	26
8.1.21.	Etablering av nærmiljøanlegg	26
8.1.22.	Søknad om spelemidler	26
8.1.23.	Klima og miljø	27
8.1.24.	Avfallhandtering	27
8.1.25.	Arealprogram	27
9.	Kva er kvalitet?	29
8.1.	Skulestorleik og kvalitet	30
10.	Fem-dagars skuleveke	31
11.	Skuleskyss	32
12.	Samla mellomsteg	33
13.	Kompetanse – laget rundt eleven	35
14.	Samarbeidsarenaer og samarbeidspartnarar	37
15.	Vidaregåande opplæring – Austrheim vidaregåande skule	38
16.	Rettleiarkorpset – Utdanningsdirektoratet (Udir)	38
17.	Inkluderte skulemiljø / læringsmiljø	38
18.	Kulturskulen	40
19.	Rapport Norconsult:	42

20. Økonomi.....	45
21. Oppsummering/vurdering.....	46
22. Tilråding	47
23. Litteratur/Kjelder	48

Austrheim, 03.11.2020

Austrheimskulen i framtida

Utgreiing om framtidig skulestruktur i Austrheim frå 2021

1. Innleiing

Denne utgreiinga har til mål om å gje råd og retning for framtidig skulestruktur i Austrheim kommune. Utgreiinga byggjer på lov og føreseger, NOU, forskning og rapportar utarbeidd vedk. skuleutvikling. Norconsult har bidrege med dei tekniske, økonomiske og moglegheitsstudie vedk. skulestrukturen i Austrheim.

Eit grunnprinsipp i utgreiinga er «elevens beste». Skulen i framtida må leggje vekt på eit likeverdig tilbod og ikkje minst eit framtidretta lærings- og utviklingsmiljø for born og unge i Austrheimskulen. Vi skal også vere ein attraktiv kommune både å bu, arbeide og utvikle seg i og vi veit at gode skular er med på å skape dette grunnlaget.

Innhald i skule, vil koma endå tydelegare fram i oppvekstplanen som venteleg vil leggjast fram i løpet av 2021 og som tek opp i seg heile opplæringsløpet i Austrheim. Føringane i denne utgreiinga, vil takasat inn i oppvekstplanen for Austrheim. Målet vårt er at vi skal ha den beste skule, dei beste elevane og eit trygt, inkluderande og utviklande skule- og læringsmiljø.

Føremålet med opplæringa finn vi i Opplæringslova §1-1:

«Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.

Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdier som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapen til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.

Opplæringa skal gi innsikt i kulturelt mangfald og vise respekt for den einskilde si overtyding. Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng.

Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og rett til medverknad.

Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast».

1.2. Skulen som læringsarena

1.2.1. Elevane si læring

Kunnskapsløftet 2020 har fokus på aktive elevar som medverkar i læringsarbeidet, praktiske og varierte arbeidsmetodar, der utvikling av læringsstrategiar og forståing for eiga læring står sentralt. Andre sentrale stikkord for elevane sitt læringsarbeid er samarbeid og problemløysing, og at elevane skal sjå fag i samanheng. Vidare vert praktisk-estetiske fag forsterka gjennom at elevane skal oppleve skaparglede, få utløp for skapartrongen og kreativiteten sin. Elevane skal utvikle respekt for naturen, vere miljøbevisste, få god demokratiforståing og elles få kunnskap som gjev moglegheiter til å ta ansvarlege livsval. Byrjaropplæringa skal pregast av lek og aktivitet ute og inne.

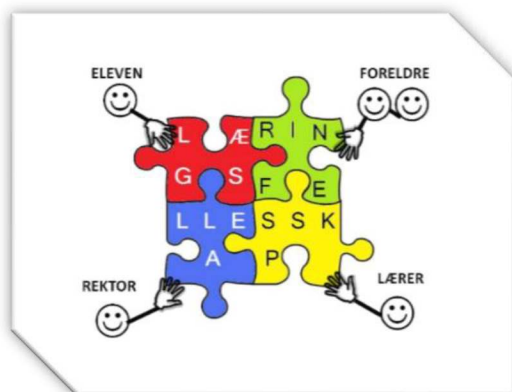
Skal vi oppnå Kunnskapsløftet 2020 (KL20) sine intensjonar blir eit godt tilrettelagt fysisk læringsmiljø inne og ute avgjerande. For variert og praktisk undervisning treng elevar og lærarar blant anna arena for samarbeid med andre, læring gjennom fysisk aktivitet, tilgang til teknologi og anna læringsmateriell, og stillearbeid åleine. Problemløysing, kreativitet og skaparglede fordrar plass til å eksperimentere med ulike materiell, bygging og konstruksjon. Elevar og lærarar må ha tilgang til spesialrom og/eller utstyr for å arbeida med musikk, kunst & handverk og mat & helse. Fysisk aktivitet er naturleg del av læringsarbeidet, uteområdet skal vere ein del av dette og ikkje berre ein plass for kvile og rekreasjon. Skulen må samstundes ha rom for dei elevane som treng å trekkja seg attende for skjerma arbeid. Det må vere høve for ulike gruppesamansetningar og tilpassa undervisningsopplegg slik at den einskilde eleven kan møtast der han eller ho er i læringsprosessen sin. I byrjaropplæringa må elevane ha høve til rollespel og andre leikande læringsaktivitetar

og dei må lett kunne bruke uteområdet til læringsarbeidet. Samstundes skal vi utdanne elevar til yrke som vi enno ikkje veit kva vi treng i framtida og med det treng vi varierte læringsarenaer. Dette kan gjerast også gjennom ulike samarbeidsaktørar som Ungt entreprenørskap, MOT, lokalt næringsliv og ikkje minst tett samarbeid med vidaregåande opplæring.

1.2.2. Skulemiljø

Trygge og gode oppvekstvilkår som fremjar trivsel er eit fundament for god folkelse. Skulen er ein viktig arena for alle barn og unge og alle elevar har rett til eit trygt og godt skulemiljø som fremjar helse, trivsel og læring. Skulearenaen må difor utstråle ein trygg atmosfære som motiverer for læring, t.d. ved bruk av fargar, møblering og val av utsmykking, og den må difor vere oversiktleg både ute og inne. Skulen skal støtte og bidra til elevane si sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med faga og i skulekvardagen for øvrig. Dette fordrar læringsarena der elevane får høve til å trene sosialt samspel gjennom arbeid med fag og på uteområdet.

1.2.3. Elevmedverknad og vurdering for læring

Elevane skal få høve til å medverke gjennom elevrådsarbeid, i einskildsaker som gjeld dei sjølv og i læringsarbeidet. For å få dette til må læringsarenaene vere tillrettelagt for arbeid i grupper, dette til elevrådsarbeid eller møter som gjeld einskildelevar i einskildsaker. Læringsarenaene må også gje rom for kontinuerleg dialog mellom lærar og elev om læringsarbeidet, då tett oppfølging og jamleg rettleiing frå lærarar og medelevar er vesentleg for læring. Det er viktig at dei fysiske rammene gir rom for at læraren kan gje rettleiing til einskildelevar eller små grupper, samstundes som ein har oversikt over resten av elevgruppa.

1.2.4. Skulefritidsordninga (SFO)

SFO er ein supplerande læringsarena som underbyggjer skulen sitt arbeid med barna si faglege, sosiale og personlege utvikling. Det skal vere høve for både organisert- og frileik, fysisk aktivitet og kreative gjeremål. Areala må då leggjast til rette for dette med opne rom med god plass, mindre rom for andre aktivitetar og enkel tilgang til høve for fysisk aktivitet. Sambruk med skulen er ein naturleg del. Det er varsla nasjonal rammeplan for SFO og vil koma på høyring i slutten av 2020. Intensjonen med rammeplan skal bidra til eit meir likeverdig tilbud i skulefritidsordninga. Rammeplanen skal takast i bruk frå hausten 2021 og det er naturleg at det blir utarbeidd ein kvalitetsplan for SFO i Austrheim kommune.

1.2.5. Det profesjonelle læringsfellesskapet – laget rundt eleven

I Austrheimskulen skal tilsette og leiarar arbeida saman rundt elevane si læring i eit profesjonelt læringsfellesskap. Dette er ei inkluderande og gjensidig støttande gruppe av personar som har ein samarbeidande, reflekterande og vekstorientert tilnærming til å undersøkje og lære meir om eigen praksis med det mål om å betre alle elevane si læring. Skuleleinga må arbeide med hovudfokus på pedagogisk leiing, som blant anna stimulerer læringsprosessar som fremjar utvikling og endring, men har også naturleg nok forvaltningsoppgåver. Personalareala må også leggje til rette for samarbeid og individuelt arbeid.

Den einskilde lærar sin kompetanse og relasjon til elevane vil alltid vere avgjerande for eit godt læringsmiljø og eit godt læringsutbytte for elevane. Mykje forskning trekk nettopp fram lærararen som den viktigaste faktoren for å lukkast med ein god skule. Gjennom støttande personaleleiing og god personalutvikling må læraren gjevast gode rammer å arbeida innanfor, slik at føresetnadene å lukkast blir best moglege. Ei slik organisering stiller krav til dei fysiske rammene, og er enklare å gjennomføra i skular med fleksible og varierte læringsareal. Det er ein føresetnad at det også er ei elevgruppe av ein viss storleik på det einskilde steg. Eit langsiktig mål er difor at ved framtidig skuleutvikling må dette takast i vare, samstundes som at laget rundt eleven må vere sterkt gjennom samarbeid og samhandling.

2. Bakgrunn for utgreiinga

Kommunestyret har i vedtak KS 086/19 vedteke i punkt 12: «Kommunestyret ber om at rådmannen gjer følgjande utgreiingar i 2020: Kostnader, pedagogiske og sosiale effektar av å samla ungdomstrinnet på ein av skulane i kommunen. Her må både investeringskostnader og driftskostnader gjerast greie for og det må leggjast fram ein realistisk framdriftsplan. Kostnader, pedagogiske og sosiale effektar av å samla mellomtrinnet på ein

av skulane i kommunen. Her må både investeringskostnader og driftskostnader gjerast greie for og det må leggjast fram ein realistisk framdriftsplan. Kommunestyret ber om klare råd om korleis skulestrukturen i kommunen skal vera i framtida. Målet må vera at ein kan få på plass ein felles ungdomsskule frå skuleåret 2021/2022. Kommunestyret ber også rådmannen om å starta drøftingar med Alver kommune om godtgjersle for elevar frå Åsheim-krinsen som går på Kaland barne- og ungdomsskule».

Austrheim har fleire gongar tidlegare vurdert skulestruktur og samlokalisering av ungdomssteget i kommunen. Våren 1995 vart det fremja sak på bakgrunn av kommunestyrevedtak 105/94 som gav rådmannen i oppgåve å «få vurdert konsekvensane av å samla ungdomstrinnet på ein av skulane i kommunen». Vurderinga rådmannen den gongen gjorde var å vurdera to opplegg, a) ein kombinert barne- og ungdomsskule (1.-9. klasse) på Årås skule og ein barneskule på Kaland (1.-6.klasse) og b) ein kombinert barne- og ungdomsskule (1.-9. klasse) på Kaland skule og ein barneskule på Årås (1.-6. klasse). Det vart ikkje gjort endringar i skulestrukturen.

Saka om vurdering av skulestrukturen vart på nytt fremja og vurdert i 1999. I sak 044/99 gjorde kommunestyret følgjande vedtak:

1. Skulestrukturen i kommunen vert ikkje endra.
2. I tillegg til dei ordinære timeressursane vert det sett av ein styrkingsressurs som kan nyttast til å løysa særlege behov i grunnskulen m.a. i høve til lærings- og klasse miljø. For skuleåret 1999/2000 vert styrkingsressursen sett til 15 t/v. Dette timetalet vert å arbeida inn i vedtaket om timeressursar for 1999/2000 og kjem i tillegg til den ordinære timeressursen. Ordninga med ein styrkingsressurs må evaluerast årleg i høve til ressursbruk og føremålet med ordninga.

I 2014 vart det også i samarbeid med dåverande Hordaland fylkeskommune gjort eit utgreiingsarbeid om ein 8-13 skule-samarbeid i Austrheim. Fylkeskommunen gjorde i Fylkestinget sak 22/15 følgjande vedtak: «Det vert gjort formell avtale om gjensidig forplikting og samarbeid om undervisning i eit 8-13-løp mellom Hordaland fylkeskommune og Austrheim kommune med utgangspunkt i skulen si noverande plassering i Mastrevikane. Naudsynt rehabilitering vert gjort. Fagtilbodet på Austrheim vert utvikla med utgangspunkt i det tilbodet skulen gir i dag (ALT. 1). Hordaland fylkeskommune arbeider mot et tettere samarbeid og involvering rettet mot kommunene i Nord – Hordaland og Sogn og Fjordane (Gulen / Solund)».

Austrheim kommune gjorde kommunestyret sak 044/15 følgjande vedtak:

«Kommunestyret tar vedtaket av 11.03.2015 i Hordaland fylkesting om 8-13 skule i Austrheim til vitande, og ber rådmannen starte arbeidet med å etablere eit gjensidig forpliktande samarbeid mellom Austrheim kommune og Hordaland Fylkeskommune. Dette samarbeidet skal vere knytt til undervisning i eit 8-13 løp, og leggje eit godt grunnlag for at alle elevane skal kunne gjennomføre vidaregåande skule».

3. Prosess

Framlegg til skulestruktur og Austrheimskulen vert lagt fram for formannskapet 11. november som legg saka ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 6 veker etter plan og bygningslova §11-3. Frist for å koma med høyringssvar vert sett til 24. desember. Rådmannen går gjennom høyringssvara og sender saka til formannskapet 14. januar 2021 og til endeleg handsaming i kommunestyret 21. januar 2021.

Høyringssvar vert sendt gjennom elektronisk skjema på heimesida til Austrheim kommune innan 24. desember 2020. Høyringsdokument vert også lagt ut på heimesida til Austrheim kommune.

«Ein god stad å vera og ein god stad å læra.»
Austrheimskulen

4. Situasjonen i dag

Vi har i dag to skular i Austrheim, Kaland barne- og ungdomsskule og Årås barne- og ungdomsskule. Begge skulane er kombinerte skular med både barne- og ungdomssteg.

Skoleporten - Elevar, lærarar, skular -

Enhet: Austrheim kommune

Austrheim kommune, Grunnskole, Elevar, lærarar, skolar, Alle eierformer, Alle trinn, Begge kjønn

Indikator og nøkkeltall	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Talet på elevar	388	392	386	386	373	356
Talet på skolar	2	2	2	2	2	2
Talet på lærarar med kontaktlærarfunksjon	31	27	29	30	27	25
Talet på lærarar	47	50	52	48	44	38

Skoleporten - Elevar, lærarar, skular -

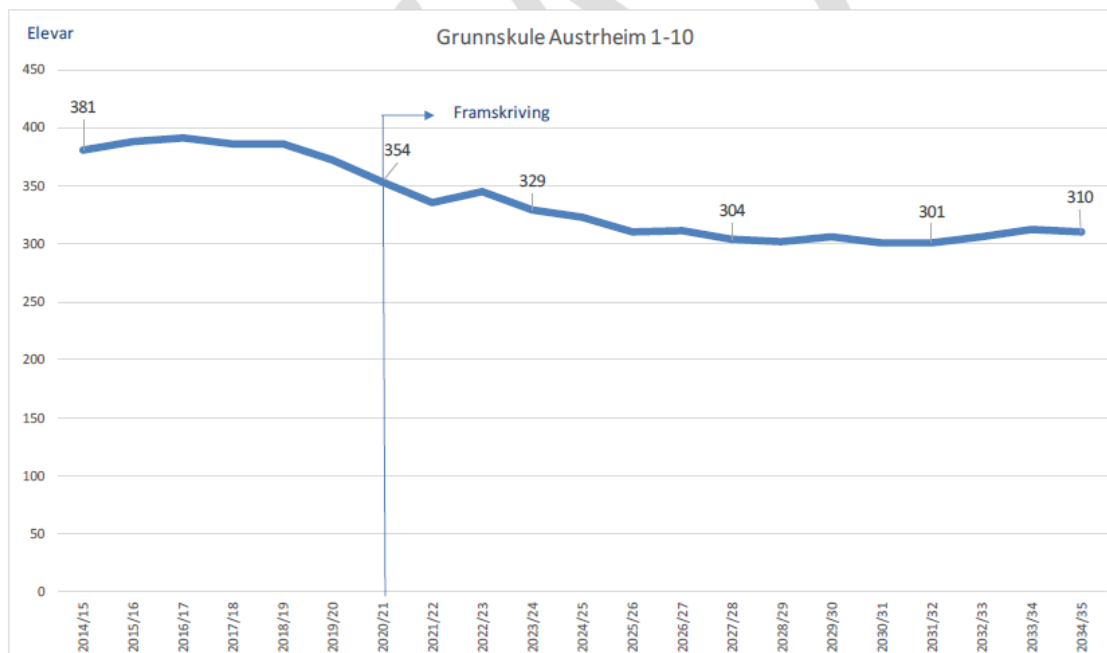
Enhet: Austrheim kommune

Austrheim kommune, Grunnskole, Elevar, lærarar, skolar, Offentlig, Alle trinn, Begge kjønn

Indikator og nøkkeltall	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Talet på elevar - Kaland barne- og ungdomsskule	155	156	148	145	137	122
Talet på elevar - Årås skule	233	236	238	241	236	234
Talet på lærarar med kontaktlærarfunksjon - Kaland barne- og ungdomsskule	13	10	13	11	11	9
Talet på lærarar med kontaktlærarfunksjon - Årås skule	18	17	16	19	16	16
Talet på lærarar - Kaland barne- og ungdomsskule	20	22	23	21	20	15
Talet på lærarar - Årås skule	27	28	29	27	24	23

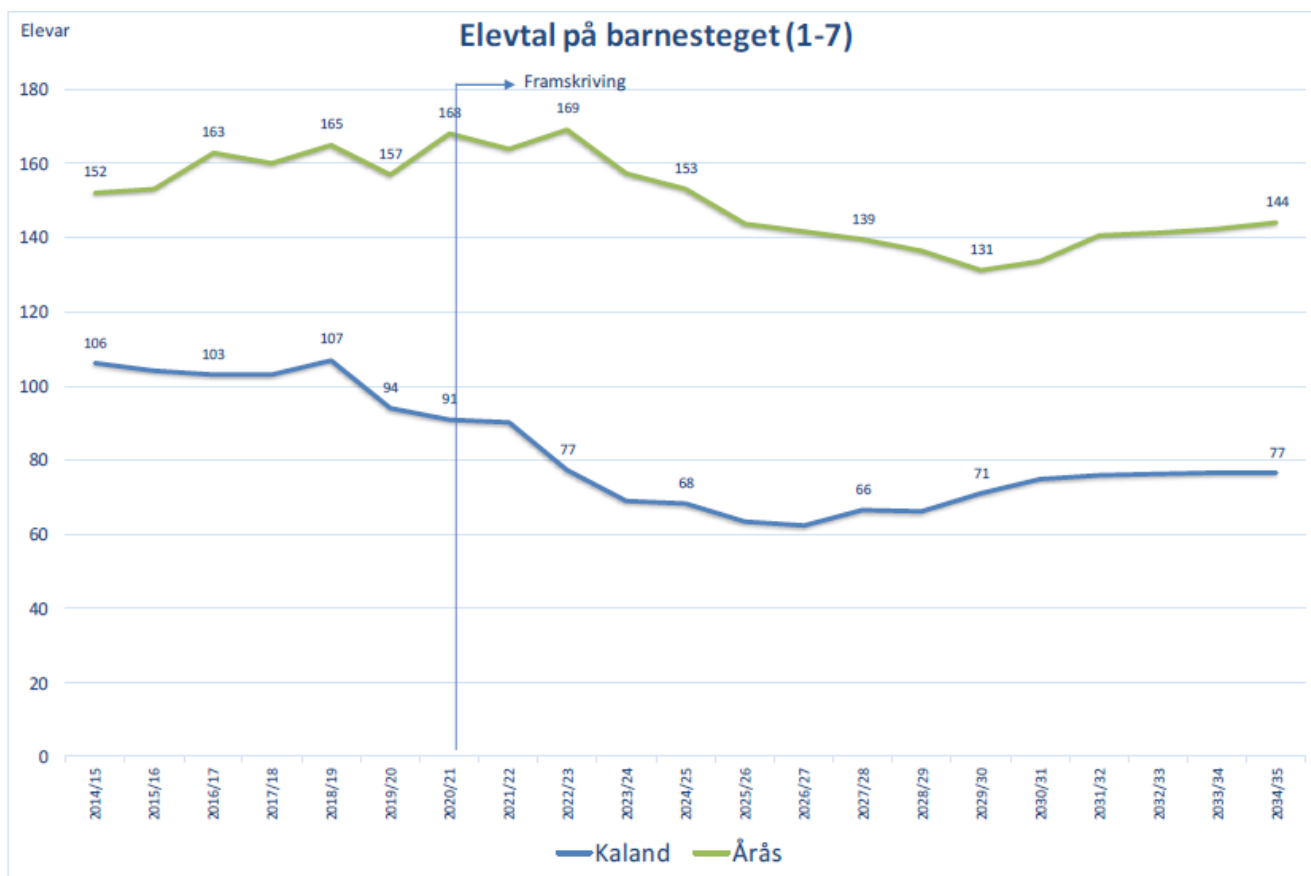
Elevtalsprognosen syner at vi har ein synkende elevtal frametter.

Figuren viser forventa utvikling av elevtalet for grunnskulen (1-10) i Austrheim kommune, i perioden fram mot 2035. Gjesteelvar frå Alver kommune er her vist fasa ut i perioden 2021 - 2028:

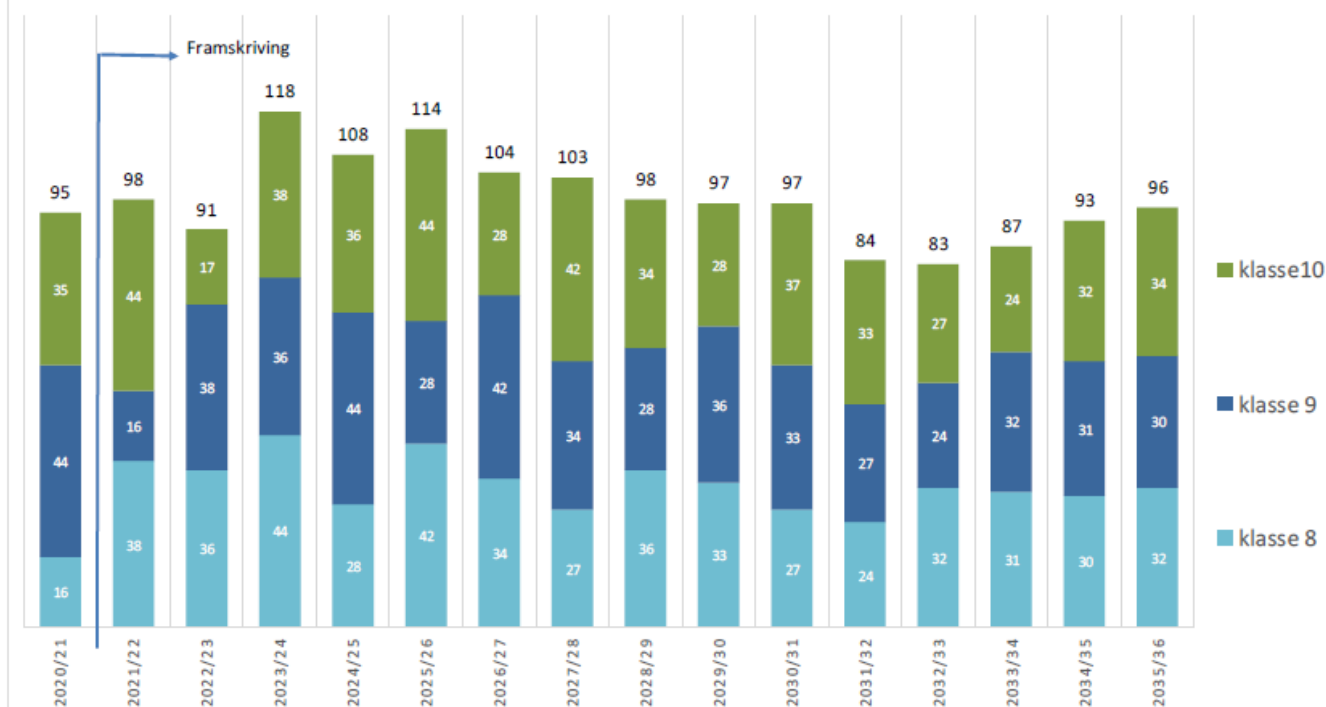

Figur 16 Elevtalsframskriving for grunnskulen (1-10) i Austrheim kommune samla. Framskrivinga er tufta på SSB hovudalternativ for folketalsutvikling i perioden 2020 – 2035 (MMMM). Ordning med gjesteelevar frå Alver kommune er vist fasa ut etter 7. årstrinn. Det er ikkje tatt med inntak av nye gjesteelevar. Tal før 2020 er erfaringstal frå GSI, inkl. gjesteelevar.

Kaland skule har fleire bygningar, samlokalisert med barnehagen og det er symjebassang. Årås skule er nært knytta til Austrheimshallen og har Austrheim vidaregåande skule i kort nærleik.

FRAMSKRIVING ELEVVAL UNGDOMSSTEGET

Tilstanden på skulane er gjort greie for i rapport frå Norconsult, utarbeidd hausten 2020, og som er vedlagt denne rapporten. Rapporten syner at det trengs oppgraderingar og tilretteleggingar på begge skulane for å stetta noverande og framtidig behov for god og effektiv skuledrift.

Austrheim kommune har ein avtale med tidlegare Lindås kommune, no Alver kommune, om at elevane i Åsheim krins, har Kaland skule som nærskule. Avtalen mellom kommunane vart inngått i 1963. Avtalen har vore revidert nokre gongar vedk. dei økonomiske tilhøva rundt elevane. Rådmannen sa opp i januar 2020 den økonomiske avtalen frå 2003 mellom dåverande Lindås kommune og Austrheim. Det er kun avtalen vedk. den økonomiske kompensasjonen som er oppsagt og elevane er framleis velkomen til å vere ein del av Kaland skulekrins. Det er inngått ein mellombels avtale om kr 35 000,- pr elev for skuleåret 2020-2021. Rådmannen i Alver har i samband med framlegg til budsjett for 2021, innstilt på at elevane i Åsheim krins ikkje lenger skal gå på Kaland, men at dei skal gå i Alver kommune og då høvesvis på Lindås barneskule og Lindås ungdomsskule frå og med skuleåret 2021-2022. Det har vore drøftingsmøte mellom politisk og administrativ leiing i Austrheim og Alver og ein har kome til at ein kan akseptere ein avtale på kr 35 000,- for framtida, med ein årleg indeksregulering. Det er kommunestyret i Alver som vil vedta om elevane i Åsheim krins framleis skal gå på Kaland.

I vurderinga av framtidig skulestruktur i Austrheim, legg rådmannen til grunn elevane i Austrheim som grunnlag. Det er desse som vi er forplikta til å gje eit godt opplæringstilbod, slik at utgreiinga legg ikkje hovudvekta på at framtidig skulestruktur er avhengig av elevane frå Åsheim krins. Vi vonar at elevane i Åsheim krins framleis vert ein del av Kaland skulekrins, og utgreiinga legg til grunn både at elevane er ein del av framtidig skulestruktur og at dei ikkje vil vere det.

5. Fokusområder / satsingar

Austrheimsskulen sitt hovudfokus er å arbeida for:

- Betre læring
- Betre resultat
- Læringsmiljø i sentrum

Austrheimsskulen er ein PALS-skule. PALS står for positiv åtferd, støttande læringsmiljø og samhandling. Dette prosjektet vart starta hausten 2011 og er framleis eit av skulane sine prioriterte utviklingsprosjekt også vidare.

Skulane har som mål å utvikle og vedlikehalde:

- Trivsel og eit godt læringsmiljø
- Tydeleg klasseleiing
- Eit sterkt læringstrykk
- Fokus på tidleg innsats
- Lett tilgjengelege læringsressursar
- Gode overgangar mellom barnehage og skule og mellom hovudstega i utdanningsløpet
- Eit godt samarbeid med foreldre/føresette og elevar
- Eit godt samarbeid med samarbeidspartnarar

Austrheim er ein realfagskommune. Det er knytta tett samarbeid mellom skulane og barnehagane. Eit av måla er å utarbeide og gjennomføre ein lokal realfagsstrategi med politisk forankring.

Det vert viktig å halde godt fagleg og sosialt fokus i åra frametter. Områder det blir viktig å ha sterkt fokus er:

- Fagfornyinga
- Systematisk byrjaropplæring
- Inkluderande skulemiljø – eit trygt og god skulemiljø for alle
- Utviklande læringsmiljø – for alle
- God vurderingspraksis
- Tilpassa opplæring vs spesialundervisning

Vi må skapa ein framtidsretta skule bygd på dei tre tverfaglege tema som skal gjennomsyre heile skulekvardagen:

1. Folkehelse og livsmeistring
2. Demokrati og medborgarskap
3. Berekraftig utvikling

FN sine berekraftsmål er verda sin felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikskap og stoppa klimaendringane innan 2030. Desse må også vere ein del av framtida skule.

6. Moglege alternativ for framtidig samla ungdomsskule / skulestruktur

Oppdraget til rådmannen er å greie ut ulike alternativ og gje råd for framtidig skulestruktur i Austrheim. Alternativa ein er beden om å greie ut er:

1. Samla ungdomssteget på ein av skulane.
2. Samla mellomsteget på ein av skulane.

I tillegg ser rådmannen på alternativ for ein samla skule for heile kommunen, samt også at kulturskulen blir del av ein av skulane, slik vaksenopplæringa i dag er lagt til ein av skulane.

Alt	Alternativ
1	Ungdomssteget vert samla på Kaland skule.
2	Ungdomssteget vert samla på Åsås skule
3	Ungdomssteget samla på ein skule og mellomsteget på ein skule
4	Ein samla skule for heile kommunen
5	Kulturskulen vert tilknytta ein av skulane

Det er ikkje utarbeidd eige planprogram for framtidig skuleutvikling og rådmannen legg til grunn i denne utgreiinga prinsipp for framtidig skuleutvikling, skulebygg og struktur.

7. Føringer

Ei rekkje sentrale lover, føresegner og pedagogiske føring ar utgjer rammeverket for å vurdere kva kvalitet skuleanlegga skal ha.

7.1.1. Føringar for skuleanlegga

Regelverket for ivaretaking av skulemiljøet i driftsfasen er særleg knytt til følgjande lover:

- Opplæringslova
- Arbeidsmiljølova
- Plan- og bygningslova
- Diskriminerings- og tilgjengelova
- Folkehelseloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven

I tillegg er «Forskrift om miljørettet helsevern for barnehage og skole m.v.», kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel og Kunnskapsløftet (K-06) sentrale føringar. Det har ikkje vore utarbeidd skulebruksplan tidlegare for Austrheim, men det har kun vore gjort ulike utgreiingar om struktur. Ein legg difor til grunn at det følgjande vil vere prinsipp for skulebruksplan og arealdisponering evt ved ombygging, utbygging eller nybygg.

7.1.2. Opplæringslova

Opplæringslova ("Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa") inneheld sentrale føringar for organisering av opplæringa. I medhald til § 9 A-2 har alle elevar rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring. Nye og gamle skuleanlegg må difor drivast ut frå dette overordna omsynet til elevane.

Retten til eit trygt og godt skulemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skulemiljø som fremjar helse, trivsel og læring. (Opplæringslova § 9 A-2)

Opplæringslova § 9 A-7 om Det fysiske miljøet slår vidare fast at skulane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane. Det fysiske miljøet omfattar både inne- og uteareal, og ligg difor til grunn for nær alle aktivitetane på skulen. Det

fysiske miljøet kan til dømes handle om korleis skulebygningen blir utforma, korleis den fungerer i læringssamanheng eller korleis uteareala er tilrettelagt for elevane. Føringar for det fysiske miljøet famnar derfor om vesentleg del av det læringsmiljøet elevane møter på skulen.

Det fysiske miljøet

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndighetene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak.

Opplæringslova § 9 A - 7

Opplæringslova inneheld òg føringar for kva skule elevane skal sokne til. § 8-1 i Opplæringslova omtalast ofte som Nærskuleretten. Denne retten seier at elevane har rett til å gå på den skulen som ligg nærast eller den skulen i nærmiljøet dei soknar til. Kommunen kan gje forskrifter om kva skule dei ulike områda i kommunen soknar til.

I 2016 blei paragrafen om skulestorleik fjerna. Det eksisterer no inga absolutt grense for kor store skulane kan vere. Korleis anlegget er lagt til rette, og korleis skuledagen blir organisert, har difor meir å seie for kvaliteten enn sjølve elevtalet.

På ein grunnskole skal forholdet mellom talet på lærarar og elevar i ordinær undervisning frå 1.august 2019 vere:

- a) 15 elevar per lærar på 1.-4. årstrinn
- b) 20 elevar per lærar på 5.-7. årstrinn
- c) 20 elevar per lærar på 8.-10. årstrinn.

Skoleeigarar kan fram til 1.august 2020 fråvike desse krava dersom dei ikkje har fått søkjarar som fyller kompetansekrava for tilsetjing etter opplæringslova § 10-1. Det må takast avgjerd om dette kvart halvår. Stillingane må lysast ut minst kvart halvår.

0 Tilføyd ved forskrift 26 juni 2018 nr. 1034 (i kraft 1 august 2018), endra ved forskrifter 26 juni 2018 nr. 1034 (i kraft aug 2019), 5 nov 2019 nr. 1650

delingstal (t.d. maksimalt 28 elevar i ein klasse på barnesteget og 30 elevar i ein klasse på ungdomsteget) er oppheva. Dette inneber at elevane ikkje må tilhøyre ein klasse. Dette opnar for ei meir fleksibel organisering av undervisninga, men kommunane kan ikkje nytte denne regelen aleine til å spare utgifter til skuledrifta. Intensjonen er å gjere det mogleg for kommunane og skulane å utnytte ressursane på ein betre måte til det beste for alle elevane.

Kvar elev skal vere knytt til ein lærar (kontaktlærar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld eleven, mellom anna kontakten med heimen. Når det gjeld forholdstalet mellom talet på lærarar og elevar er dette heimla i Opplæringslova § 8-3. Frå august 2019 vart det i føresegn til opplæringslova i kapittel 14 A-1 føresegnfesta krav til forholdstal mellom lærarar og elevar i grunnskulen. I grunnskulen skal forholdet mellom talet på lærarar og elevar i ordinær undervisning frå 01.august 2019 maksimalt vere 15 elevar pr lærar på 1.-4. årssteg, 20 elevar per lærar på 5.-7. årssteg og 20 elevar på 8.-10. årssteg.

7.1.3. Arbeidsmiljølova

På tilsvarande måte som den kommunale helsemyndigheita kan Arbeidstilsynet gripe inn for å ivareta dei tilsette sine miljøkrav etter Arbeidsmiljølova.

7.1.4. Plan- og bygningslova

Plan- og bygningslova, med tilhøyrande byggeføresegn, inneheld krav til det fysiske miljøet og den tekniske delen av skuleanlegget. Lovendring trådte i kraft 1. januar 2013. Lovverket gjeld særskilt planlegging og oppføring av nye bygg og rehabilitering av eksisterande bygg. Lova gjev òg sterke føringar for universell utforming.

§ 2-3 i Opplæringslova (nytt avsnitt i 2005) gjeld inndeling av skulane, basert på alder. Denne seier at grunnskulen er delt i eitt barnesteg og eitt ungdomsteg. Barnesteget omfattar 1.-7. årssteg og ungdomsteget 8.-10. årssteg. Dei vanlege skuletypene vil då vere reine barneskular (1-7), reine ungdomsskular (8-10) og kombinerte barne- og ungdomsskular (1-10).

For klassestorleik gjeld Opplæringslova § 8-2, som seier at elevane skal delast i klassar som ivaretar deira behov for sosialt tilhøyr. Klassane må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg. Dei strenge krava til

Organisering av elevane i klassar eller basisgrupper
I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhøyr. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhøyr. Klassane, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærarar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld klassen eller basisgruppa og dei elevane som er der, mellom anna kontakten med heimen.

Opplæringslova § 8-2

7.1.5. Diskriminerings- og tilgjengelova

§ 17 i Diskriminerings- og tilgjengelova angjev rettar elevar med nedsett funksjonsevne har i skuleverket. Denne seier mellom anna at elevar med nedsett funksjonsevne har rett til eigna individuell tilrettelegging av lærestad, undervisning, læremidlar og eksamen. Dette er for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmoglegheiter.

7.1.6. Folkehelselova

Lov om folkehelsearbeid (Folkehelselova) trådte i kraft 1. januar 2012. Føremålet med lova er å bidra til ei samfunnsutvikling som fremjar folkehelse og utjamnar sosiale helseskilnader. Folkehelsearbeidet skal fremje befolkninga si helse og trivsel, gje gode sosiale og miljømessige tilhøve og bidra til å førebyggje psykisk og somatisk sjukdom, skade og lidning. Lova skal sikre at kommunar, fylkeskommunar og statlege helsestyresmakter set i verk tiltak og samordnar folkehelsearbeidet sitt på ein forsvarleg måte. Lova skal leggje til rette for eit langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

7.1.7. Helse- og omsorgstenestelova

Skulehelsetenesta er lovpålagt gjennom Lov om kommunale helseog omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven). Alle grunnskular og vidaregåande skular som omfattast av opplæringslova eller er godkjent etter privatskulelova, skal ha skulehelseteneste. Målgruppa for skulehelsetenesta er skuleelevar under 20 år.

7.1.8. Kunnskapsløftet 2020

Kunnskapsløftet (LK-20) og måla om tilpassa opplæring gjev føringar for den fysiske utforminga av skuleanlegga. Følgjande pedagogiske føringar skal ligge til grunn ombygging, tilbygging og nybygging av skular i Austrheim kommune:

- Areala i skulebygg bør vera så fleksible at organisasjonsformer, undervisningsopplegg og arbeidsmåtar lett kan tilpassast nye læreplanar og endringar i elevtalet.
- Anlegga skal gje rom for å utnytte alle ressursar i skulen (menneskelege og materielle) på ein effektiv, rasjonell og god måte.
- Tråddlaus teknologi og bandbreidde er naudsynt for at IKT kan vera eit hjelpemiddel i alle fag.
- Anlegga bør ha arkitektoniske løysingar som gjev eit godt og inspirerande arbeidsmiljø for både elevar og tilsette. Det bør leggjast vekt på estetisk gode løysingar både innvendig og utvendig.
- Alle elevar (funksjonsfriske og funksjonshemma) skal kunne bruke anlegga. Skulane må planleggjast for at skulen kan få elevar med behov for arealkrevjande teknisk utstyr.
- Det bør lagast samlingsstadar der elevane på ulike årssteg kan samlast i ulike samanhengar. Heile skulen bør kunna samlast til felles kulturelle opplevingar i eit felles samlingsrom.
- Anlegga skal ha eit uteområde som fungerer som ein arena for aktivitet og læring i forlenging av læringsmiljøet inne i skulebygget.
- Anlegga skal kunne brukast aktivt også etter skuletid. Delar av anlegga bør leggjast særskilt til rette for dette (kroppsøvingsanlegg, samlingsrom/ kantine og ulike spesialrom).
- Innemiljø: Elevane bør bruke innesko. Det bør vere mogleg å flytte seg tørrskodd frå ein del av skuleanlegget til ein annan.
- Det bør skapast identitet og tilhøyre for ulike alderssteg på ulike stadar i anlegget, både innandørs og utomhus. Dette vil skape meir tryggleik og betre samhald for elevane, til sin del av anlegget.
- Eventuelle nye skuleanlegg skal vera gode døme på ny pedagogisk tenking i høve til skuleanlegg.

Elevane skal med aukande alder og modning lære å ta medansvar for eiga læring. Difor må skulen leggje til rette for at dei kan tileigne seg kunnskap gjennom eigen aktivitet. Læringsareala må utformast slik at det kan arbeidast individuelt, i ulike gruppestorleikar og med ulike aktivitetar. Det må vidare leggjast til rette for tilpassa opplæring, leik som læringsform, temaarbeid, prosjektarbeid, verkstadspedagogikk og utedagspedagogikk.

7.1.9. Fritt skuleval

Etter søknad kan eleven takast inn på ein annan skule enn den skulen eleven soknar til innan kommunen. Det ligg ikkje føre eiga føresegn om opptaksområder for Austrheim kommune.

7.1.10. Kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel

Kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel gjev lokale føringar for skuleanlegga. Desse planane er under arbeid.

7.1.11. Føresegn om miljøretta helsevern for barnehage og skule m.v.

Føresegna inneheld krav til det fysiske og sosiale miljøet i skular og barnehagar, og stiller krav til mellom anna ansvarstilhøve, internkontroll, plikt til opplysing og informasjon, tilsyn, sanksjonar og klage. Målet med føresegna er å medverke til at miljøet i barnehagar og skular fremjar helse og trivsel, gode sosiale og miljømessige tilhøve og førebyggjer sjukdom og skade.

For å sikra elevar og lærarane sitt arbeidsmiljø, slik Stortinget ønskjer, er det naudsynt å setje fokus på drift og vedlikehald av dei eldre skulebygga. Det er ålment kjent at det er eit omfattande problem når det gjeld drift og vedlikehald av kommunale bygg, og særleg gjeld dette dei eldre skulebygningane. Årsakene til dette er mange.

Oppgåva med å bringe det fysiske miljøet i desse skulane opp til det nivået Stortinget ønskjer, og helse- og arbeidsmiljøstyresmaktene krev, er ei stor utfordring for dei fleste kommunar i landet. Når det gjeld dei kommunale grunnskulane har kommunane hovudansvaret for nær sagt alle funksjonar. Det gjeld alt frå planlegging og bygging, vedlikehald og drift av eigne skulebygningar, til tilsyn med miljøtilhøva for elevane. Dette gjer at det til tider vert hevda at kommunane lett blandar desse rollene på uheldige måtar, slik at brukarinteressene ikkje vert godt nok ivaretekne.

For å unngå dette er det viktig at kommunen sine oppgåver blir delegert og fordelt på ein slik måte at dette problemet i størst mogleg grad blir unngått. Viktigast i denne samanheng er at ansvaret blir gjort tydeleg. Særleg gjeld det at oppgåvene til godkjennings- og tilsynsmyndigheita, eigar og leiar av verksemda (rektor), blir klart definerte for alle partar.

Det er skuleeigar sitt ansvar å legge tilhøva til rette og etablere eit internkontrollsystem ved den enkelte skule, i samsvar med gjeldande myndigheitskrav. I denne samanhengen bør spesielt nemnast "Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter" (Internkontrollforskriften), og "Forskrift om miljøretta helsevern i barnehagar og skoler m.v." (§4), kor det m.a. står: «*Virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem*». Dette er ein viktig ansvarsfunksjon som er lagt til eigar, og difor vert det viktig å få avklart kven som er definert som eigar i denne samanhengen i kommunen. Leiar av verksemda (rektor) har ansvaret for å sjå til at internkontrollen vert gjennomført i praksis i skulen.

Kommunestyret i den einskilde kommune har mynde for godkjenning og tilsyn med elevane sine miljøtilhøve iht. «*Forskrift om miljøretta helsevern i barnehager og skoler*». Det vert vist til § 4 og § 25. Normalt vil dette ansvaret vera delegert frå kommunestyret til kommunehelsetenesta ved kommunelegen som skal ha kompetanse på miljøretta helsevern. Austrheim kommune nyttar miljøretta helsevern i Alver kommune som

fagleg eining i samband med godkjenning av skulane etter denne føresegna. Delar av Kaland skule er ikkje godkjend og treng ei oppgradering i åra som kjem.

7.1.12. Utforming av skuleanlegg

Skulane i Austrheim kommune skal vere innbydande, godt vedlikehaldne og trygge. Elevane sine rettar er knytt til kapittel 9a om skulen sitt fysiske miljø. Skulen sitt fysiske miljø dreiar seg om korleis ute- og inneområda er utforma og tilrettelagd. Forsking syner at ryddige og reine omgjevnadar, der ting reparerast raskt om noko går i stykker, bidreg positivt til elevane si læring og utvikling. Med K-06 fekk skulane større trong for fleksible areal og ny læreplan som trer i kraft hausten 2020, stadfestar dette ytterlegare. Eit fleksibelt areal er eit område som kan romme eit mangfald av aktivitetar, ulike arbeidsmåtar og der storleiken på elevgruppene kan varierast. Skulane i Austrheim kommune er tradisjonelle klasseromsskular, der det er vanskeleg å bruke areala på ein fleksibel måte. Tilbakemeldingane frå dei enkelte skulane tydeleggjer at klasseromma framleis fungerer som det viktigaste læringsarealet. Det er likevel eit mål for kommunen å tilretteleggje skuleanlegga slik at læringsprosessane kan føregå i tråd med føringane som ligg i læreplanen. Denne tilrettelegginga er krevjande å gjennomføre, og vil måtte strekkje seg over mange år.

7.1.13. Pedagogisk og funksjonsmessig soneinndeling

I nye skulebygg vert følgjande hovudelement til vanleg lagt til grunn for pedagogisk og funksjonsmessig inndeling av anlegget:

- Allment læringsareal
- Spesiealisert læringsareal
- Samlingsrom og fellesareal
- Areal til administrasjon-, personalog støttefunksjonar
- Areal til andre brukarar

7.1.14. Allment læringsareal

Allment læringsareal blir organisert i arbeidseiningar for grupper av elevar og lærarar (eitt eller fleire alderssteg eller ei aldersblanda gruppe utgjer ein eining). Arbeidseiningane inneheld i utgangspunktet arbeidsplassar til elevane, fellesareal til aktivitetar/prosjektarbeid, plassar/rom til formidling, lærararbeidsplassar, møte- og grupperom med varierende storleik, nærlager, samt garderobar, toalett og gjerne eigen inngang. Krav om varierte arbeidsmåtar og praktiske innslag i mange fag gjer at ein ønskjer fleirfunksjonelle baseareal. Baseareala skal kunne nyttast til lettare praktiske aktivitetar, framføringar og gjerne undervisning i enkelte formingsfag. I arbeidseiningane må det ved spærskilde høve vere mogleg å kunna samle alle elevane i eininga i eit rom eller i fellesareal.

Det er funksjonelt i skulen å ha eit stort læringsareal. I kommunen vil vi halde på klasserommet som hovudarena for læring. Dette blir kombinert med ei fleksibel vegglysing med foldeveggar og lett tilgang på areal utanfor klasseromma, slik at fleire rom kan ha fellesareal utanfor.

Bruk av foldeveggar aukar fleksibiliteten i undervisningsromma. Det kan òg vera slik at fleire einingar delar på nokre av undervisningsromma. Opne eller meir lukka løysingar varierer, men det er likevel ein tendens til at ein vel meir og meir fleksible løysingar dess eldre elevane er. Areal må utformast på ein slik måte at det kan arbeidast individuelt, i ulike gruppestorleikar og med ulike aktivitetar. Fellesareala må utformast på ein innbydande og variert måte som fremjar ulik form for aktivitet, jmf. rapport frå Norconsult.

For lærarane kan ein unngå at delar av skuleanlegget blir utan vaksne. Desentraliserte arbeidsplassar er ein fordel på skular som har fleksitid for elevane. Ulempa, særskilt på mindre skular, er at det pedagogiske miljøet innafor arbeidseininga kan bli for lite. Det kan og bli "problem" med plassering av kontorarbeidsplassar for lærarar som underviser på fleire årssteg. Det er likevel viktig å hugse på at ei desentralisering av arbeidsplassane ikkje treng bety at arbeidsplassane for dei ulike tema må ligge fysisk langt frå kvarandre.

7.1.15. Spesialisert læringsareal

Skulane har ulik trong for spesialrom/ areal, avhengig av kva alderssteg dei har. Kravet til slike areal er større dess eldre elevane er. I ei eller anna form vil det vere trong for rom/areal til følgjande fag/funksjonar på alle skular:

- Kunst og handverk
- Musikk/dans/drama
- Mat og helse (skulekjøkken)
- Naturfag, eventuelt vekstrom for barnesteget
- Matematikk og teknologi
- Skulebibliotek som livs- og læringsarena
- Data
- Gymnastikksal med garderobar

Det spesialiserte læringsarealet kan leggjast til ein eigen del av skuleanlegget, eller fordelast rundt. Romma har ulike krav til nærleik til andre funksjonar og til kvarandre. Det vil ofte vere fornuftig å laga nokre store fleirfunksjonsrom i staden for eitt lite rom til kvar funksjon.

På skular med store spesialrom blir det ofte gjennomført ombygging for å få fleire mindre rom for fleire funksjonar, i staden for store rom som til dømes berre blir brukt til sløydforming eller mat & helse. Skulekjøkkenet blir no ofte lokalisert i nærleiken av elevkantine og personalrom. Rom til musikk vert ofte plassert nær foajé og/eller gymnastikksal/scene. På enkelte skular fungerer eit utvida scenerom som musikkrom.

Mange nye skular har òg teke høgde for satsinga på teknologifag i skulen. I denne samanhengen vert det sett av plass til eit eige teknologi-/matematikkrom som vert utstyrt med materiell som til dømes geometriske figurar og vektorer. Rom som nyttast til Natur og miljø-fag skal sikrast og utstyrt for utlufting og handtering av kjemikaliar etter gjeldande reglar og rutiner.

Som supplement til tradisjonell gymsal/ idretthall må ein vurdere å bruke overbygd areal ute som også kan nyttast til kroppsøvingsareal heile året.

7.1.16. Samlingsrom og fellesareal

Det er ofte ønskeleg med eit større felles amfi/samlingsrom for heile skulen, som gjerne kan kombinerast med kantine og/eller musikkrom. Rommet bør ligge nær hovudinngang og foajé eller ha eigen inngang, slik at det lettare kan brukast utanom skuletid. På dei mindre skulane vil gymnastikksalen kunne fungere som samlingsrom. Kantinefunksjonen kan plasserast i tilknytning til personalrom eller andre samlingsrom. I og med det etter kvart kan bli aktuelt med innføring av obligatorisk servering av varmmat på skulane, er det viktig å planleggja for dette allereie no, også på barneskulane. Kantinekjøkkenet må planleggjast slik at det på ein enkel måte kan leggjast til rette i henhold til krava for storkjøkkenet.

Slik skulane er utforma no, vil det vere vanskeleg å gjennomføre skulemåltid for alle elevane endå om dei økonomiske tilhøva skulle gjera det mogleg. Det er stor semje om verdien av eit skulemåltid. Ved planlegging av ombygging/påbygg og nybygg, bør kantine, gjerne i tilknytning til skulekjøkken, vera med i vurderinga av kva som er mogleg å finne midlar til. Dette vert viktigare di lenger skuledagen er, både i høve til barn og unge si helse, i høve til å påverke læringskapasitet, og i høve til sosial læring og trivsel.

7.1.17. Areal til administrasjon-, personal- og støttfunksjonar

Administrasjon- og personalareal, med meir, inneheld til vanleg resepsjon/ forkontor, kontor til administrasjon og leiging (og eventuell SFO-leiar), møterom, arkiv og lager. Personalgarderober, lærarbibliotek og eit personalrom er og ofte plasserte i eller nær dette området. Administrasjonen bør ha ein sentral plass i anlegget, med kort avstand og god skilting frå hovudinngang. Særskilt på skular med desentraliserte lærararbeidsplassar vil det ofte vere ønskeleg å ha eit eige personalrom, der lærarane kan trekkje seg tilbake når dei har behov for det. Enkelte skular vel å leggje areal til personalrom inn i eller ved elevane sitt kantineareal for å kunne skape eit større samlingsrom.

I utforming av lærarareal bør ein leggje vekt på å skape gode areal for samarbeid, og der lærarane kan nytte nye arbeidsformer.

Ungdomsskulen bør ha ei lita eiga avdeling for elevtenester som skulehelseteneste. Her er det også kome eit nytt regelverk for areal til skulehelsetenesta, gjeldande frå hausten 2017. Ungdomsteget skal også ha areal til rådgjevar/sosiallærarfunksjon, elevråd med meir. Kontor til vaktmeister, elevråd, skulehelsetenesta, PPT samt kontor til andre brukarar kan plasserast saman med skulen sin administrasjon. Det må og setjast av plass til reinhaldsrom, rom til driftspersonell, telefoni og datasentral, lager og verkstad med meir. Desse funksjonane treng ikkje liggje sentralt i bygget.

7.1.18. Areal til andre brukarar

Delar av eit moderne skulebygg blir ofte lagt til rette for annan bruk og andre brukarar utanom skuletida. Skulen sitt "private" areal kan stengjast av, medan store deler av det spesialiserte læringsarealet og andre fellesareal kan inngå i eit lokalt nærmiljøanlegg. Det same gjeld for skulen sine uteområde.

8. Prinsipp for utforming/ombygging av skulebygningane

I den vidare utviklinga av skuleanlegga bør det leggjast vekt på å skape læringsareal som er fleksible og som kan tilpassast endringar i elevtal, arbeidsmåtar og organisering av elevgruppene. Overordna premisser for dei ulike hovudfunksjonane og andre sentrale føringar for utforming av bygningsmassen er oppsummerte i avsnitta under.

SKULETYPE:	K120	Pr. elev	K300	Pr. elev
GENERELL LÆRINGSAREAL				
GENERELLE LÆRINGSAREAL	1 000	4,00	1 200	4,00
ELEVGARDE/REKREASJONALETT	185	0,74	222	0,74
SFO-BASE	30	0,14	42	0,14
SUM GENERELL LÆRINGSAREAL	1 220	4,88	1 464	4,88
SPECIALISERT LÆRINGSAREAL				
SKULEPLANEN	100	0,40	100	0,33
BIBLIOTEK	75	0,30	80	0,27
NATURSPAG	80	0,32	90	0,30
MUSIKK	90	0,36	90	0,30
KUNST OG HANDEVK	145	0,58	160	0,53
SUM SPECIALISERT LÆRINGSAREAL	490	1,96	520	1,73
PERSONAL- OG ADMINISTRASJON				
ADMINISTRASJON (INKL. SFOLEIAR)	51	0,20	51	0,17
LÆRERARBEIDSPASSAR/MINUTTEFUNKSJONAR	100	0,40	100	0,33
MINUTTEROM	30	0,12	40	0,13
PERSONALROM	90	0,36	90	0,30
PERSONALGARDE/REKREASJONALETT	30	0,12	30	0,10
SUM PERSONAL- OG ADMINISTRASJONSAREAL	311	1,24	361	1,20
ANDRE FUNKSJONAR				
FELLESAREALKANTINE	75	0,30	90	0,30
HELSE/PTFLOGPPEP	25	0,10	25	0,08
DRØY OG LAGERP	75	0,30	75	0,25
SUM ANDRE FUNKSJONAR	175	0,70	190	0,63
SUM NETTOAREAL inkl. idrettareal	2 196	8,78	2 941	8,49
SUM BRUTOAREAL ekskl. idrettareal (NETTO* 8/6 faktor)	2 074	8,28	2 957	8,49

Tabell 2 Anslagsprogram for nye barne- og ungdomsskule (Kombinerettskule) dimensjonert for 250 og 300 elevar. (Norconsult 2020)

8.1.1. Mål for nye og ombygde skular

Disponering av tomt og innhald i bygningsmassen skal, uavhengig av organisasjonsformer, læringsformer og skiftande elevtal, skape gode fysiske omgjevnadar som gjev grunnlag for eit godt læringsmiljø og eit attraktivt arbeidsmiljø for born og vaksne. Eventuelle tilbygg må plasserast slik at dei ikkje tek for mykje av elevane sitt uteområde.

Skulane skal ha ein klart definert hovudinngang, og så langt råd er desentraliserte inngangar for ulike årssteg.

8.1.2. Pedagogiske mål

Nasjonale og lokale føringar skal leggjast til grunn for den fysiske utviklinga av skuleanlegga. K-06 innførte, og som er vidareført i ny læreplan KL20, grunnleggjande dugleik som er innarbeidde i læreplanane for alle fag. Desse dugleikane er heilt avgjerande for at elevane skal ha utbyte av undervisninga. Dei skal òg bli tatt omsyn til i den fysiske utviklinga av skuleanlegga:

- Å kunna uttrykkja seg munnleg
- Å kunna lesa
- Å kunna rekna
- Å kunna uttrykkja seg skriftleg
- Å kunna bruka digitale verktøy

8.1.3. Arbeidsmåtar

Elevane skal med aukande alder og modning lærast til å ta medansvar for eiga læring. Difor må skulen legge til rette for at dei kan tileigne seg kunnskap gjennom eigen aktivitet. Læringsareala må utformast slik at det kan arbeidast individuelt, i ulike gruppestorleikar og med ulike aktivitetar. Det må òg leggjast til rette for tilpassa opplæring, leik som læringsform, tema og prosjektarbeid, verkstadpedagogikk og utedagspedagogikk.

8.1.4. Dimensjonering

Skulane må dimensjonerast i høve til langsiktige prognosar for elevtal i skulane sine inntaksområde. Skulane må ha plass til nokre fleire elevar enn prognosane viser, fordi talet på elevar på kvart årssteg vil variere. Ein må òg sjå på elevtalsprognosar og kapasitet på naboskulen/ane.

8.1.5. Planløysing

Ein skal prøve å finna løysingar som gjev funksjonell og mest mogleg optimal intern kommunikasjon og samanheng i bygningsmassen, og fornuftig disponering av uteområda til ulike aktivitetar for ulike alderssteg. Dei yngste elevane må til tider kunna skjermast frå dei eldste (og omvendt), og støyande aktivitetar må kunne skjermast frå rolege.

8.1.6. Generalitet, fleksibilitet og elastisitet

Skuleanlegga må over tid kunne tilpassast nye krav og nye brukarar. I skulen si levetid vil ein måtte rekne med innføring av nye reformer, nye læreplanar og nye organisasjons- og læringsformer. Skulereformar har gjerne ei levetid på 8-10 år, medan levetida for bygg gjerne er 50 år. Det kan òg ventast eit skiftande elevtal og nye brukargrupper med andre behov. Areal må derfor vera generelle, noko som vil seie at areala må kunne ha ulik bruk utan vesentleg omarrangering. Dei må òg vera fleksible, som vil seie at dei lett må kunne endrast i storleik og innretning. Til slutt må areala kunne vera elastiske, som vil seie at dei lett må kunne ekspanderast, både i eksisterande areal eller ved påbygg.

8.1.7. Sambruk og fleirbruk

Ein god del av skulane sine rom og areal skal tilretteleggjast for sambruk mellom skulen sine eigne brukarar og mellom skulen og lokalsamfunnet og andre eksterne brukarar. Areal/rom til arbeidsplassar til elevar og tilsette ved skulen (heimebasar) skal vera private areal utan sambruk. Det skal vidare leggjast til rette for fleirbruk (fleire funksjonar i same areal/rom), m.a. for å få betre utnytting av rom som elles ville stått mykje ubrukt.

8.1.8. Universell utforming

Anlegga skal ha ei universell utforming som inneber at ein ved planlegging og utforming av bygningsmasse og uteområde tek omsyn til alle brukarar, og søker mot å finne gode, funksjonelle fellesløysingar. Skuleanlegga, også uteområda, skal vera tilgjengelege og høvelege for elevar med nedsett funksjonsevne, tilsette og foreldre/føresette med nedsett gangfunksjon, redusert syn eller hørsel, astma- og allergiplagar. Alle brukarar skal kunne bevega seg fritt, det skal vera lett å orientera seg og inneklimaet skal vera godt. Universell utforming inneber mellom anna at anlegga skal ha tydelege inngangar, god intern kommunikasjon og god tilgang for rørslehemma og for transport av utstyr. Dette inneber trappefrie inngangsparti, heis og breie nok dører og passasjar for rullestol. Anlegga skal ha handikap-toalett og stellemoglegheiter. Sjå Udir sin nettstad for meir informasjon om universell utforming.

8.1.9. Arealeffektivitet

Nye og ombygde skular skal ha ein høgare arealeffektivitet samanlikna med eksisterande skular. Areal effektiviteten må likevel ikkje gå ut over funksjonalitet, eller gjera det vanskeleg å leggja til rette for uformelle møteplassar i anlegget. Ein måler arealeffektivitet ved å dele bruttoareal på nettoareal. I nye skular bør denne brutto/ nettofaktoren vera om lag 1,3 – 1,35. Tekniske rom er då ikkje nettoprogrammert. I nye skulebygg med fleksible løysingar er det ein glidande overgang mellom trafikkareal og undervisningsareal. Ein brutto-/nettofaktor på 1,3 til 1,35 gjer det mogleg å få til gode løysingar for slike anlegg. Drift av bygg er ein vesentleg kostnadskomponent i den kommunale økonomien. Areal effektivisering gjennom nybygg og ombygging vil kunna redusere kommunen sine kostnader for drift av bygg, eller gjera det mogleg å omfordele ressursar til t.d. lærarstillingar, i tillegg til at elevane får betre tilrettelagde lokale.

8.1.10. Bygningsmessige- og bygningstekniske krav m.m.

Bygningsmassen skal etter ombygging og utbygging tilfredsstillе alle relevante tekniske føresegner med omsyn til brannkrav, HMT-krav med meir. I tillegg kjem eventuelle kommunale tekniske normer eller krav. Udir si rådgjevingsteneste gjev meir informasjon og faglege råd til kommunane på tema knytt til skulen sitt fysiske miljø. Rådgjevinga er primært retta mot avgjerdstakarar i kommunane, men det er òg ei teneste for alle med behov for meir informasjon om skuleanlegg. Føremålet med tenesta er å auke kommunane sin bestillarkompetanse om mellom anna material og løysingar som er haldbare over tid, slik at kommunen ikkje brukar unødige ressursar på vedlikehald, rehabilitering og ombygging av barnehagar og skaler.

8.1.11. Lyd- og lystilhøve

Lyd er eit viktig inneklimaparameter som har stor avgjerd for helse, trivsel og læring. God akustikk i lokale for undervisning, leik og opphald fremjar trivsel og gode vilkår for undervisning og læring. Støy verkar negativt på læring og trivsel, og kan vere direkte skadeleg for dei som vert utsett for det. Riktig lys på skulen skapar trivsel, velvære og læring. Belysninga skal skape funksjonelle, ergonomiske og miljøtilpassa arbeidsplassar for elevar og lærarar. Teknisk føresegn til plan og bygningslova (pbl) krev at alle rom skal ha tilfredsstillande tilgang på lys. Rettleiinga til teknisk føresegn til pbl seier at dagslys er den belysningsforma som i allminnelegheit vert oppfatta som best og mest riktig som allmennbelysning. Teknisk føresegn til pbl krev i § 8-35 at rom for varig opphald skal ha tilfredsstillande tilgang på dagslys, om ikkje opphalds- og arbeidssituasjonen tilsier noko anna. Austrheim kommune bør vurdere ny lysteknologi for å skape gode lystilhøve på skulen. Vi viser til Udir sin rettleiar for fysisk læringsmiljø.

8.1.12. Reinhold

For at bygga skal kunna haldast reine og ryddige, og for å sikra eit godt innemiljø skal det mellom anna leggast vekt på følgjande punkt ved utforming av skulane:

- reinhaldsvennlege overflater
- unngå støvdeponi
- unngå høge vindaugsflater
- ha innebygde røyr (ventilasjon og sanitær)
- unngå benkar på golv
- leggja til rette for innesko
- skrå toppar på skap, eller innebygde skap til tak
- toalett montert på vegg
- asfalt utanfor inngangspartia
- rister ved inngangsdører

8.1.13. Inventar

Det er viktig at skulane får kontinuerleg utskifting av inventar. I samband med byggjeprojekt vil det vera fornuftig å gjennomgå alt inventaret på skulen. Nytt inventar skal ha ei fleksibel utforming og det skal vera lett å møblere om. På nye skular er det no meir og meir vanleg å kjøpa inn bord med ei fast høgd, og nytta regulerbare stolar. Dermed kan ein lett setja saman småborda til større bord når ein treng det. Skåp og hyller bør vera på hjul. Då er det lett å ommøblere.

8.1.14. IKT

IKT skal vera ein integrert del av skuleanlegget. Mange av elevane som er i grunnskulen i dag er vane med å bruke IKT-verktøy frå dei er svært unge, og opplever ikkje IKT-verktøy som noko anna enn andre lærings- og informasjonsverktøy. IKT-verktøy bør vera lett tilgjengeleg for alle elevar.

Bruk av digitale verktøy definerast i KL20 som ein femte grunnleggjande dugleik, på linje med lesing, skriving, rekning og munnleg uttrykksevne. Det skal integrerast i undervisninga i alle fag og på alle nivå. Barn utviklar digital kompetanse gjennom allsidig bruk av IKT, og ein viktig føresetnad for at skulen skal kunna gje elevane digital kompetanse, er tilgangen på nødvendig IKT-infrastruktur. På alle skular bør det leggjast til rette for bruk av IKT i heile anlegget, og opplæring på dataverktøy må kunna skje på ulike stader.

Det bør leggjast til rette for at skulen skal ha datamaskinar med trådløs tilgang til internett, skrivarar og tilstrekkeleg server-kapasitet.

IKT handlar om digital infrastruktur: Kabla nett og trådløst nett. Skulane vel i større og større grad berbare maskiner. Eit godt fungerande trådløst nett på alle skular i alle rom er viktig for dette. Det skal vere dekning på heile skulen. Det må vere tilstrekkeleg straumuttak for lading i klasserom og fellesareal. Det må og vere ein del kabla punkt i kvart klasserom og fellesareal.

Med auka bruk av berbare datamaskiner minskar behovet for datrom. Vi har eit mål om å ha 1-1 dekning på datamaskiner. Det må startast med ungdomssteget og utvidast til å gjelda heile Skuleløpet.

8.1.15. AV-utstyr

Det bør vera opplegg for fastmontering av skjerm/digital tavle/prosjektor fleire stader i arbeidseiningane, særskilt der det skal drivast formidling. Alle nye klasserom og grupperom skal ha AV-løysing med lyd og bilete. Det kan vere:

- Digital interaktiv tavle/skjerm
- Prosjektorløysing
- Møteromsskjerm
- Visningsskjerm Det er viktig å legge opp til nettverk og straum til slikt utstyr.

Senter for IKT i utdanninga er ein samlande nettressurs som har som mål å auke kvaliteten i bruken av IKT i opplæringa.

8.1.16. Uteområda

Uteområdet er ofte det fyrste elevane møter på skulane. Uteområda til skulane skal vere tilrettelagt for ulike aktivitetar, både organiserte og uorganiserte, både innanfor og utanfor skuletid. Skulen sine uteområde vil òg ofte vere del av nærmiljøet sitt aktivitetstilbod, som kan inkludere sport, leik og ulike arrangement. Eit uteområde som tek seg godt ut innbyr til aktivitet. Vi trur òg at eit godt vedlikehald minskar problemstillingar knytt til hærverk. Uteanlegget med møblering og utstyr skal vere tilgjengeleg og mogleg å bruke for alle.

Uteområda på kvar skule bør prioriterast i ein plan for oppgradering og tilrettelegging. All utvikling på skulen sitt område er rektor sitt ansvar. Skulen sine uteareal skal tene ulike aktivitetar, både organiserte og uorganiserte, innanfor og utanfor skuletid. Skulen sine uteområde vil ofte vere ein del av nærmiljøet sitt aktivitetstilbod, når det gjeld sport, leik og ulike arrangement. Uteanlegget med møblering og utstyr skal vere tilgjengeleg og brukbart for alle. Den komplekse bruken vil setje krav til funksjonell utforming samtidig som heilskapen må iveratakast på ein god måte.

8.1.17. Tilkomst og trafikk ved skulane

Ved etablering av nye skular må det planleggjast grundig korleis trafikken skal vere rundt skulen. På den enkelte skule må det vere tydeleg tilrettelegging og skilting med ferdsel for buss og bilar som må køyre inn mot skulane. Vi ønskjer i størst mogleg grad eit bilfritt miljø rundt skulane. Fleire barn og tilsette bør gå og sykle til skulen. Rektor, i samarbeid med foreldra, må utforme retningslinjer for dette. Nyleg er hjarteløypa tilrettelagt ved Kaland skule. Vi har til føremål å vere ein trafikktrygg kommune.

8.1.18. Prosess for utforming og rehabilitering av uteområde på skulane

I prosessen med utforming og rehabilitering av uteområde skal skulane følgje ei rutine for å sikre kvalitet i prosess og resultat. Ein startar med førebuing og planlegging, held fram med konkretisering (og eventuell oppdeling i mindre konkrete prosjekt), deretter gjennomføring og til slutt kontroll og godkjenning.

Eit uteområde på ein skule er òg ein del av eit lokalmiljø. I utviklinga av eit nærmiljøanlegg bør det arbeidast saman med planavdelinga i kommunen så tidleg som mogleg i prosessen. Dette er viktig for å sikre at dei grunnleggande føresetnadane for eit godt nærmiljø ligg til grunn. Dette gjeld for eventuelle framtidige nye skular og i omarbeiding av eksisterande uteområde.

Førebuing og planlegging:

- Rektor kontaktar planavdeling for å sikre ein god prosess i forkant
- Rektor kallar inn samarbeidsorgana ved skulen (elevar, tilsette, foreldre). Desse kjem med ønsker og tankar om kva ein ser for seg
- Arbeidsgrupper etablerast og ein set seg godt inn i Opplæringslova, skulebruksplan og UDIR sine råd om uteområde
- Førebuande møte med Oppvekst og kultur og Teknisk drift om rammer
- Kontakt med eventuelle leverandørar for inspirasjon
- Utarbeiding av planar, skisser og teikningar for det totale utområdet
- Plan for vedlikehald
- Kostnadsoverslag

Konkretisering og eventuell oppdeling i mindre konkrete prosjekt:

- Detaljplanlegging av kvart prosjekt
- Kvart prosjekt blir gjennomgått saman med Teknisk drift og Oppvekst og kultur ved kontaktperson mot Idrett og friluftsliv
- Kommunale godkjenningar
- Val av leverandørar
- Finansieringsplan
- Eventuell søknad om etablering av nærmiljøanlegg og søknad om spelemidlar

Gjennomføring:

- Anleggsarbeid og oppsetting av innkjøpt utstyr
- Grunnarbeid og oppsetjing av utstyr skal gjerast slik leverandør skildrar
- Delar av slikt arbeid kan utførast på dugnad forutsett at kvaliteten heldt høgt nok nivå

Kontroll og godkjenning:

- Kvaliteten på arbeidet skal kontrollerast. Teknisk drift kontrollerar at arbeidet er utført slik arbeidet var planlagt
- Leverandør skal kontrollere at grunnarbeidutstyr har den standard dei krev ved levering

Teknisk drift gjennomfører sjølv eller i samarbeid med leverandørar årlege kontrollar av alt utstyr på skulen sitt område.

8.1.19. Planlegging av uteområde

I fasar med planlegging av uteområde er det skulen ved rektor som lagar ein plan for området på kvar skule. Tilsette, elevar og foreldre er samarbeidspartnarar.

Som rådgjevarar i denne prosessen skal ein nytte Planavdelinga, Teknisk drift og Oppvekst og kultur.

Moment som skal takast med i vurderingane:

- Kva finst av bygg og natur i lokalområdet?
- Natur bør bevarast og takast med i vurderingane
- Estetisk vurdering av det som skal setjast opp
- Kva finst av anlegg i nærleiken av skulen
- Uteområde må innby til variert aktivitet og rekreasjon

- Legg opp til aktivitet der flest mogleg kan delta samstundes
- Universell utforming. Produkt, byggverk og uteområde skal utformast på ein slik måte at alle menneske skal kunne nytte dei på ein likestilt måte så langt det er mogleg, utan særskilde tilpassingar eller hjelpemiddel
- Skulen sitt behov og læreplanar må vere ein del av planlegging av utemiljø

Areal og eigartilhøve må kontrollerast. Dette gjeld både areal i kommunal og privat eige. Areal i privat eige krev bruksløyve/leigeavtale på minimum 20 år.

8.1.20. Drift og vedlikehald

Ved etablering av eit anlegg skal omfang av drift og vedlikehald vere synleggjort og avklart. Noko vedlikehald kan planmessig gjerast på dugnad, etter avtale med Drift og vedlikehald. På einstilte anlegg der foreldre (FAU) er involvert, kan FAU vere part i vedlikehaldsavtalen.

Rektor har ansvar for alle apparat på på skulen sitt område. Teknisk drift fører årleg tilsyn og kontroll av alle apparat på skuleområdet.

8.1.21. Etablering av nærmiljøanlegg

Det er tenleg for skulen å utvikle delar av uteområdet som eit nærmiljøanlegg. Dette gjev store moglegheiter for ekstra finansiering. Eit nærmiljøanlegg er eit anlegg eller område for eigenorganisert fysisk aktivitet, hovudsakeleg i tilknytning til bu- og/eller opphaldsområde. Med nærmiljøanlegg meinast berre utandørs anlegg. Døme på slike anlegg kan vere skateboard-anlegg, tursti, utandørs klatrevegg, ballvegg/ballbinge, sandvolleyball, stativ for basketball, korger til frisbeegolf, vatningsanlegg til balløkke, nærmiljøkart, skileikanlegg, klatrepjramide, dugleiksløype/hinderløype, osv.

Nærmiljøanlegget er ope for alle, og kan ikkje nyttast til organisert aktivitet på fritida. Eit krav er retten til bruk av grunn i 20 år.

Anlegg utan rett til tilskot er reine reiskapsleikeplassar (til dømes sandkasser, husker, sklier, vipper, klatrehus). Utstyr og forbruksmateriell (ballar, racketar osv.) har heller ikkje rett til tilskot. Krav til søknad om tilskot er elles:

- Idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning med behovsoppgåve for anlegget
- Detaljert kostnadsoverslag
- Dokumentasjon på dei ulike delane av finansieringsplanen
- Plan for drift av anlegget
- Rett til bruk av grunn
- Min tilskot 25.000 Maks 300.000

8.1.22. Søknad om spelemidlar

Spelemidlar er overskotet frå dei ulike spela Norsk Tipping er ansvarleg for. For ordinære idrettsanlegg, som fotballbanar, skyteanlegg og hallar er hovudregelen at du kan søkje om tilskot for inntil ein tredjedel av anlegget sin godkjente kostnad (opp til ei maksimumsgrense). Nedre grense for godkjent kostnad ved utrekning av tilskot er kr 150 000,-.

Søknad om spelemidlar går frå Kulturdepartementet til kommunen der anlegget ligg. Kommunen gjer ei intern prioritering av søknadane, før desse blir sendt vidare til fylkeskommunen innan fristen 15. januar kvart år. Fylkeskommunen fordeler spelemidlar, etter oppdrag frå staten. Ungdomskontakt i Austrheim kommune kan

gje råd om søknad om spelemidlar og andre statlege tilskotsmidlar for idrett. Ein kan òg bruke nettressursen godeanlegg.no.

Politisk sak skal godkjennast i kommunestyret i desember kvart år. Etablering av nærmiljøanlegg som kostar over 100 000 skal registrerast som eige investeringsprosjekt. Dette må godkjennast av formannskap og kommunestyre. Kommunalsjef, kulturleiar og rådgjevar kultur fører desse sakene. Ein kan rehabiliterer slike anlegg etter 10 år, med nye midlar.

8.1.23. Klima og miljø

Innan miljøretta helsevern skal vi vere opptekne av inneklima og gode, trygge bygg som fremjar helse, trivsel og læring. Dette føreset mellom anna eit miljøfokus når man gjer materialval for bygga. Ved å implementere kommunen sin klima- og miljøkompetanse kan ein oppnå høgmoderne, klima- og miljøpositive bygg med svært gunstige livsløpsbudsjett. Austrheim kommune skal vere miljøsertifisert og det skal vere høgt miljøfokus.

8.1.24. Avfallhandtering

Skulane må vere eit førebilete i handtering av avfall: Papir, plast og restavfall. Desse rutineane må vi utvikle på skulane våre. Vi må gå i eit samarbeid med renovatør for å betre desse tilhøva. Det må leggast til rette for gode fysiske tilhøve for handtering av avfall på skulen. Som under førre punkt, skal det vere høgt miljøfokus.

8.1.25. Arealprogram

Austrheim kommune har ikkje noko arealprogram som er gjeldande for skuleanlegga og eventuelle framtidige skuleanlegg. Det ligg ikkje føre statlege arealkrav for skuleanlegg, slik som det til dømes gjer for barnehagar. Arealnormene for grunnskular vert vedteken av den einskilde kommune, men skal vere i medhald til lover og føresegner. Sentralt i denne samanhengen er føresegn om miljøretta helsevern i barnehagar og skular, føresegner vedk. byggtekniske krav (TEK 17) og krav til universell utforming, samt opplæringslova og arbeidsmiljølova. I rettleiaren til forskrift om miljøretta helsevern er storleiken på inneareala til grunnskular og vidaregåande skular presisert (Helsedirektoratet 2014):

«Undervisningsrom/Klasserom: Ved beregning av maksimale elevtall i et undervisningsrom, bør det tas hensyn til hele læringsarealet som klassen/elevgruppen disponerer. Det må også tas hensyn til rommenes utforming, innhold og ventilasjonsforhold. Læringsarealet til en klasse/elevgruppe skal legges til rette for varierte arbeidsformer og tilhørende utstyr. Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet/hovedrommet, må klasserommet/hovedrommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2 m² per elev. Så lenge inneklimaet er tilfredsstillende og aktiviteten i rommet er tilpasset, kan elevtallet i enkeltrom (som f.eks. formidlingsrom og auditorier) gjerne være høyere enn normen på 2 m² per elev tilsier. Dersom klassen/elevgruppen ikke disponerer tilleggsarealer i nærhet til klasserommet/hovedrommet, bør arealet være større, helst opp mot 2,5 m² per elev. Areal for ansatte kommer i tillegg til arealnormen. Spesialiserte læringsareal:

Spesialiserte læringsarealer er rom som er innredet med tanke på andre aktiviteter enn de det er lagt til rette for i klasserommet eller hovedrommet til en klasse eller elevgruppe, og som disponeres av flere klasser/elevgrupper. Eksempel på slike rom er rom til naturfag, musikk, kroppsøving, kunst og håndverk og mat og helse. I videregående skole vil spesialiserte læringsarealer også omfatte verksteder og spesialutstyrte rom for ulike utdanningsprogram. Det kan ikke settes et bestemt arealkrav til slike rom fordi det vil variere etter hvilket utstyr og inventar som er nødvendig og hvilke aktiviteter som skal foregå. Vurderingene av disse arealene må basere seg på om sikkerheten og krav til inneklima som luft, lys og akustikk er ivaretatt (jf. § 14).» (Helsedirektoratet 2014, s. 18-19).

Det vert i dei ulike kommunane gjort skilje mellom reine barneskular, ungdomsskular og kombinerte skular. I notatet frå Norconsult frå 2015 viste samanlikninga deira følgjande når det gjald totalt nettoareal pr elev («m2/elev»):

- Barneskule: Stavanger og Bærum planla med mest areal pr elev, med høvesvis 8,5 m2/elev og 8,4 m2/elev ved skular for 420 elevar. Når Bergen planlegg barneskular med 400 elevar, nyttar dei 8,3 m2/elev. Ved skular med rundt 600 elevar, ligg både Bergen, Trondheim og Stavanger på rundt 7,8-7,9 m2/elev, medan Bærum opererer med 7,3 m2/elev. For skulane med høgast elevtal (840 elevar) ser ein liten ulikskap mellom kommunane når det gjeld areal pr elev. Ved skular med 840 elevar har Oslo lågast areal pr elev med 6,1 m2/elev, der Bærum har 7,1 m2/elev og Stavanger m2/elev.
- Kombinert skule: Bergen planlegg med mest areal per elev, med 8,0 m2/elev ved skular med 600 elevar. Når skulestorleiken vert auka til 800, går arealt pr elev ned til 7,6 m2/elev i Bergen. Dette er høgare enn i Oslo, som har 6,2 m2/elev ved skular med 840 elevar. Bærum har 7,0 m2/elev ved skular med 900 elevar. Trondheim har ikkje noko fast form og ynskjer i minst mogleg grad å oppretthalde kombinerte skular.
- Ungdomsskule: Trondheim planlegg mest areal er elev ved ungdomsskular for 480 elevar, med 10,5 m2/elev. Skulane i Stavanger og Bærum med 450 elevar, har høvesvis 9,1 m2/elev og 8,1 m2/elev. Lågast areal per elev har Oslo med 7,0 m2/elev ved ein skule med med 540 elevar.

I skulanlegget er det arealkategoriene generelle og spesialiserte læringsareal som er dei mest dominerande arealkategoriene. Bergen kommune planlegg med størst generelt læreingsareal per elev (4 m2/elev), medan Oslo med minst (2,7 m2/elev).

SKULETYPE:	K250	Pr. elev	K300	Pr. elev
GENERELT LÆRINGSAREAL:				
GENERELLE LÆRINGSAREAL	1 000	4,00	1 200	4,00
ELEVgarderobar/toalett	185	0,74	222	0,74
SFO-BASE	35	0,14	42	0,14
SUM GENERELT LÆRINGSAREAL:	1 220	4,88	1 464	4,88
SPESIALISERT LÆRINGSAREAL:				
SKULEKJØKEN	100	0,40	100	0,33
BIBLIOTEK*	75	0,30	80	0,27
NATURFAG	80	0,32	90	0,30
MUSIKK	90	0,36	90	0,30
KUNST OG HANDVERK	145	0,58	160	0,53
SUM SPESIALISERT LÆRINGSAREAL	490	1,96	520	1,73
PERSONAL- OG ADMINISTRASJON				
ADMINISTRASJON (INKL SFO-LEIAR)	51	0,20	51	0,17
LÆRARARBEIDSPlassar M/STØTTEFUNKSJONAR	150	0,60	180	0,60
MØTEROM	30	0,12	40	0,13
PERSONALROM	50	0,20	60	0,20
PERSONALgarderobar/toalett	30	0,12	36	0,12
SUM PERSONAL- OG ADMINISTRASJONSAREAL	311	1,24	367	1,22
ANDRE FUNKSJONAR:				
FELLESAREAL/KANTINE	75	0,30	90	0,30
HELSE/PPT/LOGOPED*	25	0,10	25	0,08
DRIFT OG LAGER*	75	0,30	75	0,25
SUM ANDRE FUNKSJONAR	175	0,70	190	0,65
SUM NETTOAREAL ekskl idrettsareal	2 196	8,78	2 541	8,49
SUM BRUTTOAREAL ekskl idrettsareal (NETTO* B/N faktor)	3 074		3 557	

Ei kommunal arealnorm avgjer kor stort areal dei ulike funksjonane i skuleanlegget bør ha. Dei ulike kommunane sine arealnormer er meir eller mindre detaljert i korleis arealet skal brukast innanfor den enkelte funksjon i skuleanlegget, og ein bør difor sjå arealomfanget saman med skildringa av funksjonen for å danna seg eit riktig bilete av den. Det er viktig at ein må leggje til grunn kor mange elevar som skal opphalde seg i rommet som er viktig, og ikkje kor mange elevar ein samla sett har totalt på skulen.

Tabell 2 Arealprogram for ny barne- og ungdomsskule (Kombinertskule) dimensjonert for 250 og 300 elevar. (Norconsult 2020)

9. Kva er kvalitet?

Utfordringa med å vurdere samanhengen mellom skulestruktur, skulestorleik og kvalitetet på skulen er spørsmålet om kva som vert meint med kvalitet og kva som skal vere skulen sine oppgåver. Dei mindre skulane er ofte flinkare til å knytte til seg lokalmiljøet, medan større skular generelt sett skapar sterkare faglege resultat. Det kan vere føremålstenleg å setje opp ei liste over viktige aspekt som kjenneteiknar ein god skule. Ei slik liste vil aldri vere komplett, og oftast vert slike debattar prega av personlege opplevingar, subjektive oppfatningar og omsyn til andre faktorarar utanfor skulen sitt mandat i samfunnet. I denne samanhengen vert desse fem punkta trekt fram som kjenneteikn på ein god skule:

- Læring
- Trivsel
- Skulen sine kompetansar
- Skulen sin attraktivitet
- Lokalmiljø
- Logistikk
- Kapasitet
- Bygningsmessige tilhøve

Under **læring** er det naturleg å sjå på elevane sitt læringsutbytte og læringsresultat målt på blant anna nasjonale prøver, eksamen, grunnskulepoeng og skulebidragsindikatorar. Vidare er tilpassa opplæring og spesialundervisning viktig her, samt om læringsarbeidet i skulen er variert og legg vekt på at eleven er aktiv og medverkande.

Med **trivsel** meiner ein først og fremst elevane sin trivsel. Her ligg læringsmiljø, sosiale relasjonar, sosial kompetanse og sjølvbilete. Elevundersøkinga er ei av kjeldene til informasjon her.

Skulen sine **kompetansar** fokuserer på skulen som organisasjon. Korleis fungerer skulen som ein lærande organisasjon med fokus på skuleutvikling, om skulen tilfredsstillar dei komande kompetansekrava til lærarane, og om skulen som organisasjon har gode nok rammer til å byggje kollektiv kapasitet og vidareutvikle lærarane fagleg. Ei viktig brikke her er leiarteamet ved skulen.

Når det gjeld skulen sin **attraktivitet** dreier det seg om kor attraktiv skulen vert opplevd av elevar, tilsette og skulen sitt leiarteam. Skulen sin aktivitet dreier seg om kor attraktiv skulen vert opplevd av elevar, tilsette og potesielt tilsette. Kva undervisningstilbod har skulen, er det stor mangfald i valfag, er det spisskompetanse på byrjaropplæring? Kan skulen tilby eit fagleg og sosialt fellesskap for lærarane? Kor høg er lærartettleiken, korleis er kjønnsfordelinga og alderssamansetjinga i personalet?

Lokalmiljøpunktet fokuserer på rolla skulen har i området. Fungerer skulen som ei storstove, ein arena for faglege, kulturelle og sosiale arrangement som samlar heile bygda også på kveldar og i helger?

Med **logistikk** meiner ein blant anna trygg skuleveg, andel elevar med skuleskyss og lengde på skuleskyss.

Kapasitet inneber om skulen har kapasitet til forventna befolkningsutvikling, samt om skulen klarar å utnytte eksisterande areal i dag.

Under **bygningmessige tilhøve** ligg blant anna om bygget tilfredsstillar føresegn om miljøretta helsevern og opplæringslova.

8.1. Skulestorleik og kvalitet

I Noreg går over halvparten av elevane på småskule- og mellomsteget på steg med mellom 20-50 elevar. Over 30 % går på steg med over 50 elevar, og rundt 1 av 10 går på steg med under 20 elevar. Ungdomsstega er større. Her går nærare halvparten av elevane på steg med over 90 elevar, medan 4 av 10 går på steg med mellom 30-90 elevar. Kun 8 prosent går på steg med under 30 elevar. I norsk samanheng er det i hovudsak professor Thomas Nordahl (Sollien & Viak, 2008) som har drive med forskning på samanhengen mellom skulestorleik og kvalitet. Resultata frå forskinga hans syner at elevar i ungdomsskulen som kom frå små skular viste mindre grad av sjølvkontroll, altså evne til å ta omsyn til andre og uttrykkje egne behov når det var naudsynt, enn elevar som kom frå større skular. Elevar frå større skular skåra også betre på sjølvheving (å vere aktivt handlande og deltakande og kunne gje uttrykk for egne meiningar) enn elevar frå mindre skular. Desse funna stemte sams med rapporteringa til lærarane, som sjølv meinte at elevane frå dei mindre skulane var mindre sosialt kompetenete enn elevar som hadde gått på større barneskular. Det synte seg også at elevane frå dei små skulane treivt dårlegare på ungdomsskulen, og dei hadde eit meir negativt syn på skulegang – både sosialt og fagleg. Forskinga til Nordahl synte at elevane frå dei mindre skulane var overrepresenert i grupper med åtferdsproblem. Vidare hadde elevane frå dei mindre skulane ein klart dårlegare relasjon til både lærarar og medelevar på ungdomsskulen. Denne gruppa synte også mindre motivasjon og arbeidsinnsats. Resultatet i Nordahl si forskning er tvetydige, og han har blitt kritisert for å ikkje ha forska på endå fleire elevar og skular.

Ei masteroppgåve frå 2015 konkluderte med at ulikskapane i læringsmiljøet mellom små og store skular ikkje var like store som Nordahl påstod (Øvstehagen, 2015). Nordahl poengterer likevel at det sosiale samspelet elevane øver og trener på i større skular/grupper hjelper dei å utvikle sosiale meistringsstrategiar dei vil ha bruk for heile livet. Han understrekar også at elevane frå dei litt mindre skulane utviklar og får med seg ein sosial og intellektuell kapital som ikkje vil vere føremålstenleg for elevane i det vidare utdanningsløpet. Ein rapport frå Nordlandsforskning trekkjer fram at små skular er viktige sosiale arena i mindre bygdesamfunn fordi mange lokale aktivitetar er knytta til skulen. Desse små skulane har også lettare for å knytta til seg lokalsamfunnet i læringsaktivitetane. Små skular er med det gode på å tilpassa opplæringa (Sollien og Viak, 2008).

I internasjonal samanheng kan vi sjå til metastudier som tek for seg mange tusen skular og hundretusenvis av elevar. John Hattie (2009) sine metastudier av 50 000 studier og meir enn 240 millionar elevar er kanskje mest kjent. Hattie jaktar på kva som har effekt på læringa. Konklusjonen hans er at elevane si eigenvurdering, forventningar og lærarane si tilbakemelding har størst påverkan på prestasjon. Ifølgje Hattie har skulestorleik medium effekt (0,4) og ligg som nr 63 på effektlista. Konklusjonen hans er at skulestorleik har avgrensa innverknad for å kompensere for prestasjonsulikskapar. Det er viktig å leggje til at metaforskinga hans ikkje har sett på storleiken på norske skular.

Mesteparten av amerikansk forskning, som er rådande på dette feltet, har etter kvar konkludert med at den optimale skulestorleiken ligg mellom 600 og 900 elevar (Andrews, Duncombe & Yinger 2002 i Sollien og Viak, 2008), og at skulane gjerne kan vere større etter kvart som elevane vert eldre. Ein skule vert her definert som stor når den har meir enn 1000 elevar.

I eit økonomisk perspektiv er større skular meir kostnadseffektive enn mindre skular. Kostnad per elev vert redusert, og skuleeigar kan bruke meir ressursar på til dømes opprustning av skulebygg, kompetanseheving av lærarar, eit betre kulturtilbod i skule osv. Smådriftsulemper ved lågt elevtal er knytta til faste kostnader som til forvaltning, drift og vedlikehald (Bonesrønning, Borge, Haraldsvik og Strøm 2008).

Større skular vil lettare kunne drive sambruk av bygg og rom. Høgt elevtal genererer mange kvadratmeter bygg, som berre kan brukast til klasserom – men også forskarrom, auditorium, ulike typar læringsareal med meir.

Slike skular vil også kunne forsvare å tilsetje miljøarbeidarar, helsepersonell eller andre yrkesgrupper i større grad enn mindre skular. Det er ikkje alltid like lett å sjå ein direkte samanheng mellom helsesjukepleiar/miljøarbeidar og resultat på eksamen, men det er grunn til å tru at auka innsats på elevhelse fører til til auka gjennomføring i skuleløpet. Store skular kan også lettare inngå samarbeid med kulturskule og tilsette lærarar som arbeidar i begge skuleslaga.

10. Fem-dagars skuleveke

I 2016 hadde ca 1 av 4 kommunar i Noreg fire-dagars skule for dei yngste elevane. Det har vorte nokre færre dei seinare åra og ordninga er mest utbreidd i distriktskommunar. Forskningssselskapet Norce utarbeidde på vegne av fylkeskommunane i Vest-Agder og Aust-Agder ein rapport (juli 2019) som såg på nokre kommunar i fylka som framleis hadde fire-dagars skuleveke for dei yngste elevane. Rapporten gjorde greie for at mange foreldre var svært nøgd med fire-dagars veke. Det er godt med ein annleisdag og eit avbrekk i kvardagen. Dagen kan nyttast til leik, samvær med familie, lekser og andre aktivitetar. Det vert likevel trekt fram at born som fell utanfor det sosiale, kan ha det vanskelegast med fire-dagars veke. Dei er ikkje med på det sosiale som gjekk føre seg denne dagen i veka. Studien konkluderte med at det ikkje er nokre opplagte teikn på at læringsutbytte var større ved fire-dagars veke, og heller ikkje noko dårlegare. Det må presiserast at læringsresultata i kommunane i utgangspunktet var godt og noko betre enn det Austrheim har i dag.

Det vart også peika på at ordninga skapar ein deltidskultur og at det oftast er kvinnene som er heime. Rapporten peika på at det ikkje var store utfordringar i det private næringslivet, då mange av arbeidsplassane var mannsdominerte. På dei kommunale arbeidsplassane var utfordringane større, då dei har størst andel kvinnelege tilsette. Dei rapporterte at det var vanskelegast å fylla vaktene på onsdagar. Då aktiviteten var låg denne dagen, var det vanskeleg å avhalde møter. Det er dessutan statistisk synt at heiltidsarbeidande er mindre sjuke enn deltidarbeidande og ordninga gjer at det vert meir utfordrande å skapa ein heiltidskultur.

Professor Thomas Nordahl som er leiar av senter for praksisretta utdanningsforskning ved Høgskulen Innlandet svarte følgjande på ein førespurnad nye Lindesnes kommune gjorde i samband med saksutgreinga av 5 dagars veke: «På dette området er det lite relevant forskning å støtte seg på». Han konkluderte likevel med at ein elev på lik linje med ein idrettsutøvar truleg vil ha eit betre utbytte av å fordele «treningsmengda» på fem dagar i veka i staden for fire dagar.

Dersom ein samanliknar dette med skulekvardagen, kan ein tenkje seg at det vil vere særskilt fornuftig å fordele opplæringa, særskilt byrjaropplæringa over 5 dagar, noko som vil sikre god kontinuitet og innarbeiding av gode rutinar i arbeidet. Det vil sjølvstundt gjelde alle elevane på alle alderssteg, men vil vere særskilt viktig i all byrjaropplæring. Særskilt vil ein kunne hevde at det er viktig når det gjeld innlæring av grunnleggjande dugleik som lesing, skriving og rekning. Gjennom innføringa av kunnskapsløftet i 2006 og no gjennom LK 20, har krava til læringsutbytte for dei yngste elevane auka. Det vil difor vere pedagogisk best å fordele opplæringa for dei yngste elevane og elevane på barnesteget på fem skuledagar.

I Austrheim er det ulik praksis på antal skuledagar i veka for barnesteget. For småsteget er det stort sett gjennomført 4 dagars veke for småsteget pr i dag. Ved skulane våre har vi følgjande ordning av skuleveka pr no:

Årås barne- og ungdomsskule:

- 1. og 2. klasse har fri om onsdagane.

- 3. klasse har fri om torsdagane.
- 4. klasse har fri annankvar torsdag (oddetalsveker).
- 5.-6. klasse har fri 13 fredagar gjennom skuleåret (6 fredagar haust og 7 fredagar vår).
- 7. klasse har fri 6 fredagar gjennom skuleåret (2 fredagar haust og 4 fredagar vår).

Kaland barne- og ungdomsskule:

- 1.-3. klasse har fri onsdagane.
- 4.-6. klasse har fri 13 fredagar gjennom skuleåret.
- 7. klasse har fri 7 fredagar gjennom skuleåret.

Det er svært få kommunar att som praktiserer fire-dagars veke for elevane. Opplæringslova seier at elevane skal ha 190 dagars skuleår, fordelt på 38 veker, jmf. opplæringslova §2-2. Ved den praksisen vi i dag fører, er vi ikkje i tråd med intensjonen i lovverket.

Ein skuledag med seks undervisningstimar pr. dag kan for einskilde elevar opplevast som lang. Det kan vere særskilt krevjande for elevar å oppretthalde konsentrasjon gjennom ein lang skuledag. Det er også lett å argumentere for at når elevar på 1.steg kjem heim etter ein lang skuledag, vil dei oftast vere slitne, lite opplagte til å gjere lekser, drive med leik og andre aktivitetar etter endt skuledag. For dei yngste elevane på dette alderssteget vil også eit opphald midt i veka kunna opplevast som å «miste tråden» og måtte byrje på nytt to gongar pr skuleveke. Andre elevar vil kunne oppleve det som eit avbrekk frå skulekvardagen.

Ved innføring av fem dagars skuleveke får alle elevar i Austrheim kommune det same høve til å nå kommunen sine målsetjingar gjennom eit likt skuletilbod, uavhengig av kvar ein bur i kommunen. Rettleiarkorpset gjennom oppfølgingsordninga til Utdanningsdirektoratet som har rettleia Austrheim kommune frå 2018-2020, tilrår ut frå dei vurderingar dei har gjort av resultat og læringsutbytte, at det bør innførast 5 dagars skuleveke for alle skulestega.

For å kunne organisere, samarbeide og koordinere aktivitetar i skulane er det ei klar føremon at alle tilsette i skulen er tilstades kvar dag. Ei ordning kor tilsette er «planlagt» borte frå jobb vil vere ei utfordring både for elevane og dei andre tilsette ved skulen. Stabilitet og føreseielegheit blant dei tilsette ved skulen vil vere ein viktig faktor for god skuledrift.

Forskning syner at opphald i barnehage, SFO og skule er sosialt utjamnande og stimulerande for born. Dette gjeld særskilt born med minoritetsbakgrunn og sosialt utfordrande bakgrunn. Undersøkingar syner også at born i tidleg alder stimulerast og utviklast på ein god måte gjennom samhandling med andre barn i barnehage, SFO og skule.

11. Skuleskyss

Barn og unge har rett og plikt til grunnskuleopplæring etter opplæringslova §2-1, og rett til vidaregåande opplæring etter opplæringslova §3-1. Reglane om gratis skuleskyss skal vere med på å sikre rett til grunnskuleopplæring uavhengig av økonomisk bakgrunn, fysiske føresetnader, bustad og geografi.

Reglane om skuleskyss for elevar i grunnskulen og vidaregåande skule står i opplæringslova kapittel 7. Elevar i skule godkjent etter opplæringslova §2-12 og 3-11 (Private grunnskular og vidaregåande skular).

Det er ulike årsaker til at elevar har rett til skyss til og frå skulen av ulike grunnar. Dette er:

- Lang skuleveg
- Særleg farleg eller vanskeleg skuleveg
- Båttransport, eller
- Funksjonshemming eller mellombels skade eller sjukdom.

Skyss som er naudsynt i samband med opplæringa (t.d. til symjehall, skuletur m.m.) skal alltid vere gratis og dekkjast av skuleeigar. Dette byggjer på gratisprinsippet i opplæringslova §2-15 og §3-1.

Rett til skyss grunna lang skuleveg er regulert i opplæringslova §7-1 og 7-2. Elevane har rett til skyss dersom lengda på skulevegen er meir enn:

Grupper	1.årssteg	2.-10.årssteg	Vidaregåande skule
Avstandskrav	2 km	4 km	6 km

Det står i førearbeida (Ot.prp. nr 46 (1997-98) s 175) at «skulevegen skal reknast frå dør til dør etter farande veg». Vegen skal reknast frå inngangsdøra der eleven bur til inngangsdøra etter kortaste farbare veg. Elevar som har lang skuleveg har ikkje rett til skyss til og frå SFO eller leksehjelp, men vil ha rett til skyss dei dagane dei ikkje nyttar seg av eit slikt tilbod.

Skuleskyss må organiserast slik at eleven får akseptabel reisetid. Dette følgjer førearbeidet til lova. I vurderinga av kva som er akseptabel reisetid må gangtid og tid med transportmiddel sjåast i samanheng. Ein må også taka med kor lang ventetid eleven har før og etter skulen. Det er altså den totale tida som eleven brukar frå han eller ho reiser heimefrå og til opplæringa startar, og frå opplæringa er slutt til eleven er heime om ettermiddagen som utgjer den samla reisetida. Det er særleg viktig å organisere skyssen for dei som går på første steg slik at reisetida blir så kort som mogleg. Kommunen kan gje retningslinjer for kva som er akseptabel reisetid, men desse vil vere kun vere eit utgangspunkt for den vidare vurderinga, jmf. uttale frå Sivilombodsmannen (SOM2016-3376). Omsynet til eleven får tilstrekkeleg fritid og tid heime talar for å avgrense reisetida så mykje som mogleg. Omsynet til effektiv og rasjonell organisering av skyssen kan på den andre sida tilseie at alle elevar må godta ei viss reisetid. Det ligg ikkje føre noko standard for kva som vert rekna som akseptabel reisetid. Utdanningsdepartementet (no Kunnskapsdepartementet) har tidlegare gjeve tilråding på kva som vert å rekna som akseptabel reisetid. Følgjande tilrådinga gav dåverande Kyrkje- og utdanningsdepartement på bakgrunn av NOU 1995:18. Samla akseptabel reisetid (reisetid+gangtid+ventetid ein veg):

- 45 min for 1.-4. årssteg
- 60 min for 5.-7. årssteg
- 75 min for 8.-10. årssteg.

Skysskostnader pr elev pr år er rekna til kr 7 229,-

For inneverande skuleår har vi 148 elevar som har skuleskyss og ein kostnad på om lag 1,1 mill fordelt på begge skulane.

12. Samla mellomsteg

Eit av oppdraga frå kommunestyret er å vurdere å samlokalisere mellomsteget på ein av skulane. Ein føreseieleg og god skulegang, skapar også eit godt skule- og læringsmiljø. Dei første åra på skulen er med på å skapa gode rutiner, praksis og læringsgrunnlag for vidare skuleløp. Ein veit at unge born er god på å tilpassa seg, men

samstundes er også for mange skifter gjennom skuleløpet uheldig og ikkje styrkande for læringsmiljøet. Det at ein elev går dei fire første åra på ein skule, skiftar skule tre år, for så å gå attende dei tre siste åra på den skulen ein gjekk på dei fire første åra, kan virka negativt på læringsløpet for elevane. For dei mest sårbare elevane kan det vere tøft å vite at dei skal skifte skule, for så skifte skule atter ein gong. Tryggleik og eit trygt skulemiljø må vere grunnleggjande når ein planlegg for framtida.

Rådmannen ser det ikkje som det beste for elevane å ha 1.-4. og 8.-10. på ein skule, og 1.-7. samla på ein skule. Dette mest grunna å skape eit godt, trygt og utviklande læringsmiljø. Dette kan også vere øydeleggjande for dei gode relasjonane, samstundes som det å skapa eit godt pedagogisk kompetent personale kan vere vanskeleg. Med grunnskulelærerutdanninga i dag er den slik at du tek anten grunnskulelærerutdanning 1-7 eller grunnskulelærer 5-10. Det vil ikkje vere pedagogisk godt utnytta å dele opp slik. Ein vil meir dra nytte av pedagogisk kompetanse med å ha rein barneskule, rein ungdomsskule eller ein kombinertskule. Dette skapar også større miljø og gjer det meir attraktivt å samhandle som pedagogar. Samstundes veit vi også at «*lærere som klarer å inngå i relasjoner med elever på en likeverdig, vennlig og god måte har langt bedre læringsresultater*» (Dansk Claringhouse for Uddannelsesforskning).

Norconsult har i sin rapport tilrådd å samla ungdomsteget på Årås skule. Det er ikkje kapasitet til å samla ungdomssteget eller mellomsteget på Kaland skule slik den er i dag. Det vil krevje omfattande investerings- og utbyggingskostnader for å imøtekome det alternativet og det treng mest tilpassingar når det gjeld universell utforming.

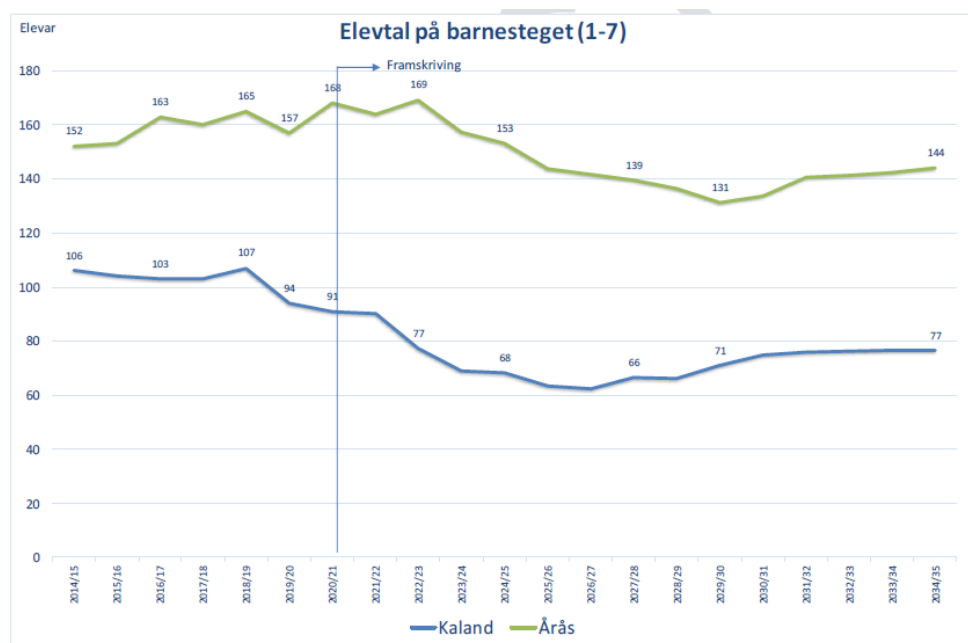
Oppsummering vurderingskriterium	Kaland	Årås
Moglegheit for utbygging	✓	✓
Pedagogisk funksjonalitet i skulebygget i dag og etter utviding	✗	✓
Kostnader knytt til naudsynte tiltak	✗	✓
Universell utforming, tilgjenge for rørslehemja personar	✗	✓
Tal på elevar som kan gå eller sykle til skulen	✗	✗

Rådmannen vurderer det difor ikkje tenleg med ei slik løysing og rår til at barnesteget (under føresetnad av Åsheim krins blir verande) på Kaland og byggje den til ein god barneskule, og at Årås skule blir utvikla til ein god og tenleg 1-10 skule.

Elevtalprognosane syner at elevtalet på Kaland er synkande, som resten av kommunen. Dersom elevane i Åsheim krins vert overført til Lindås, vil elevtalet verta lågare. Norconsult legg opp til ei positiv tal på om lag 70 elevar på Kaland utan Åsheim krins.

Prognosane er noko usikre og dersom elevtalet frametter vil ligge på nærare 50 elevar, må det vurderast kor liten ein skule skal

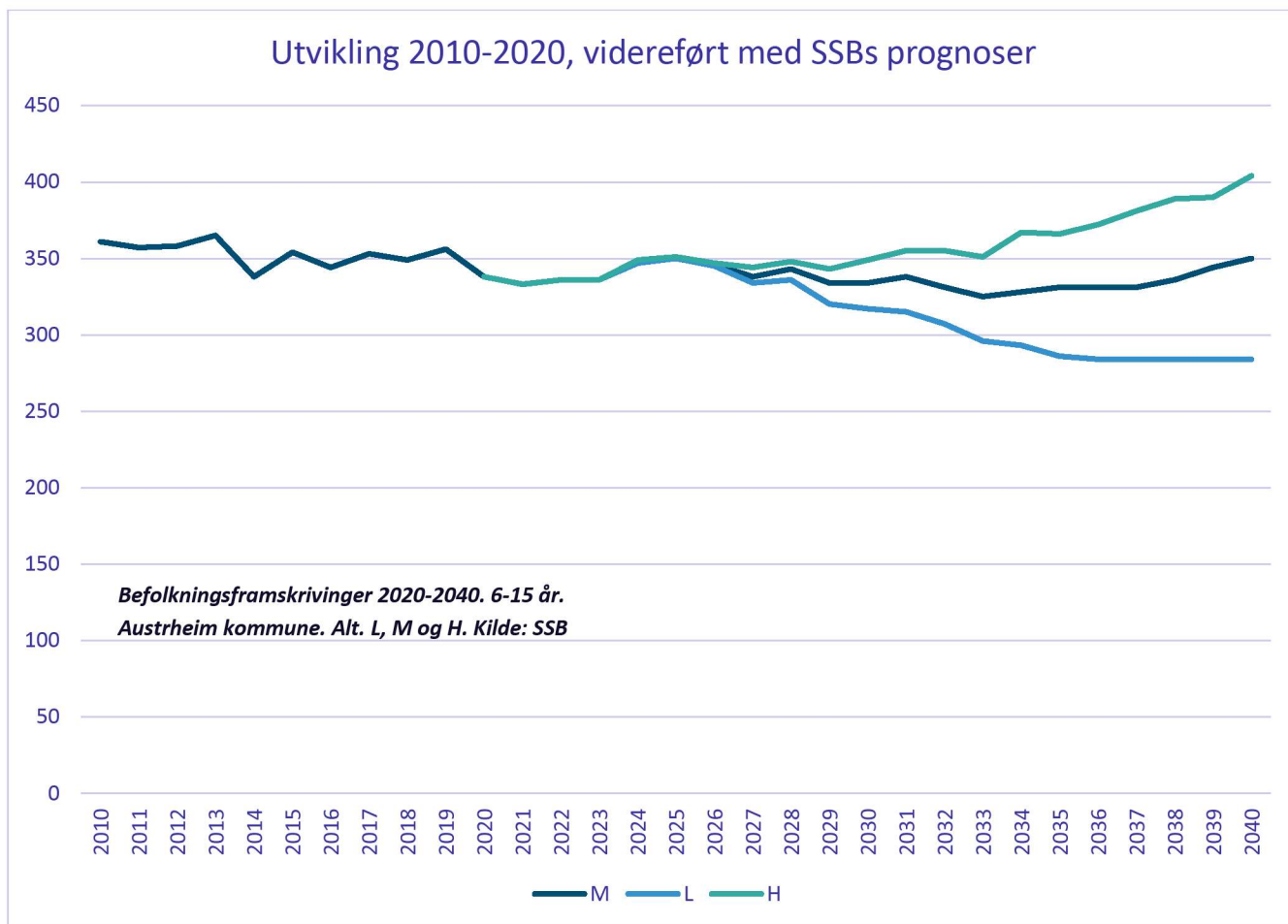
vere, for at det er til «elevens beste» både pedagogisk og sosialt. Då bør det vurderast at ein innan eit

perspektiv på 5 år bør vurdere ein felles barne- og ungdomsskule for heile Austrheim. Reisetidsmessig skal det også vere innanfor det som ein meiner skal vere pedagogisk forsvarleg.

Det må også påreknast høgare skysskostnader om ein flyttar mellomsteget frå Årås til Kaland.

Telemarkforskning har på bakgrunn av SSB sine prognosar også gjeve oss ei framskriving på aldersgruppa 6-15 år.

Telemarkforskning har også gjeve ei framskriving for skulekretsane (slik dei er i dag inkl. Åsheim krins) fram til 2040. I denne framskrivinga er samla for både barne- og ungdomsstega på begge skulane.

6-15 år	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Kaland	148	142	140	137	138	135	131	125	123	117	114	112	106	101	99	97	93	90	88	87	85
Årås	232	232	237	240	251	256	256	254	261	258	261	267	266	265	270	275	279	282	289	298	306
Totalt	380	374	377	377	389	391	387	379	384	375	375	379	372	366	369	372	372	372	377	385	391

13. Kompetanse – laget rundt eleven

I 2015 innførte regjeringa kompetansekrav til tilsetjing i skulen. Dei som vert tilsett i ei undervisningsstilling på barnesteget må ha ei av følgjande utdanningar:

- grunnskulelærerutdanning for 1.-7. årssteg
- grunnskulelærerutdanningen for 5.-10. årssteg (kan berre tilsetjast på 5.-7. årssteg)
- allmennlærerutdanning
- faglærerutdanning i praktiske og/eller estetiske fag
- treårig lærarutdanning for tospråklege lærarar

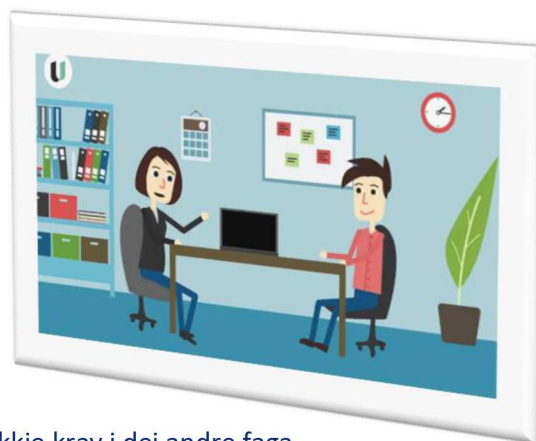
- førskulelærerutdanning eller barnehagelærerutdanning og minst 60 studiepoeng videreutdanning (kan berre tilsetjast på 1.-4. årssteg)
- yrkesfaglærerutdanning (kan berre tilsetjast på 5.-7. årssteg)
- universitets- og høgskuleutdanning og PPU (kan bare tilsetjast på 5.-7. årssteg)

Dei som vert tilsett i ei undervisningsstilling på ungdomssteget må ha ei av følgjande utdanningar:

- grunnskulelærerutdanning for 5.-10. årssteg
- allmennlærerutdanning
- faglærerutdanning
- yrkesfaglærerutdanning
- universitets- og høgskuleutdanning og PPU
- treårig lærarutdanning for tospråklege lærarar

I tillegg er det innført krav til å undervise i fag. For dei på barnesteget som skal undervise i

- norsk
- samisk
- engelsk
- matematikk
- særskilt norskopplæring
- norsk for elevar med samisk som førstespråk
- norsk som teiknspråk
- engelsk for høyrselshemma
- norsk for høyrselshemma

skal ha 30 studiepoeng som er relevant for det aktuelle faget. Det er ikkje krav i dei andre faga.

For dei som skal undervise på ungdomssteget er det i følgjande fag krav om å ha relevant 60 studiepoeng:

- norsk
- samisk
- engelsk
- matematikk
- fordjuping i norsk
- fordjuping i engelsk
- særskilt norskopplæring
- norsk for elevar med samisk som førstespråk
- norsk som teiknspråk
- engelsk for høyrselshemma
- norsk for høyrselshemma

I valfaga, arbeidslivsfag og utdanningsval er det ikkje krav om relevant studiepoeng. For dei som skal undervise i andre fag som ikkje står lista ovanfor, skal ha 30 relevante studiepoeng i faget dei skal undervise i. Kravet om 30 studiepoeng gjeld berre for fast tilsette lærarar som er utdanna etter 01. januar 2014.

Dei som var ferdig utdanna og kvalifisert for tilsetjing før 01. januar 2014, eller som seinare har fullført allmennlærerutdanninga, har dispensasjon frå kravet om 30/60 relevante studiepoeng fram til 01. august 2025.

Dette medfører at det er viktig for oss i framtida å ha god kompetanse og vere målbevisst i rekruttering. Vi treng også ein god kjønnsbalanse mellom dei tilsette. Det må utarbeidast ein kompetanseplan for å nå målet om ha god og brei kompetanse, samt dyktige klasseleiarar med god realsjonskompetanse. Vi treng i tida frametter å leggje til rette for at lærarane får auka kompetansen sin gjennom etter- og vidareutdanning.

I rekruttering vil også omdømme og det å ha ein god skule, med større fagleg miljø, vere viktig. Det er meir attraktivt for ein pedagog å arbeide på ein skule med fleire kollegaer som ein kan samarbeide med, enn å arbeida på ein liten, fådelt skule, med få kollegaer. Det gjer også noko med fagleg breidde, kompetanse og fleksibilitet.

Viktig blir det også å skapa sterke vaksenfellesskap som kan gje elevane den beste kunnskap og ballast vidare i livet. Ikkje berre lærarar og pedagogisk medarbeidarar, men andre aktørar i kommunen må saman arbeide til det beste for elevane. Det gjer at skulehelseteneste, PPT, psykolog, barnehagar, helsestasjon og kultur arbeidar til å skapa eit godt oppvekst- og utviklingsmiljø for Austrheimborna og ungdomen. Austrheim skal vere ein attraktiv kommune å vekse opp i og arbeide i. Vi treng også å skapa eit godt profesjonsfellesskap.

14. Samarbeidsarenaer og samarbeidspartnarar

Føremålsparagrafen i opplæringslova §1-1 peikar på element som er viktig. Den seier blant anna at eit av oppdraga i opplæringa skal «*opne dører mot verda og framtida og gi elevane (...) historisk og kulturell innsikt og forankring*». Vidare seier ho at «*elevane (...) skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrong*».

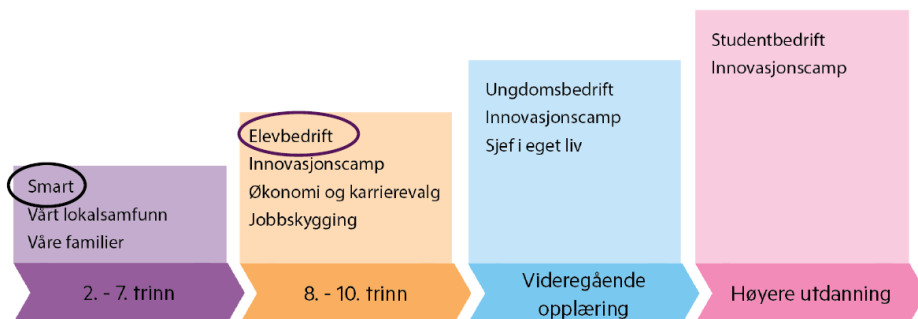
Dette gjer at vi i framtida må sjå på arenaer for samarbeid og aktørar som kan vere med å fremja mandatet i opplæringslova. Ein har hatt, og har framleis, avtale med ungt entreprenørskap. Visjonen til Ungt Entreprenørskap er «Vi skal inspirere unge til å tenke nytt og til å skapa verdier». Føremålet er i samspel med «utdanningssystemet, næringslivet og andre aktørar – å:

- utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv.
- gi barn og unge forståelse for betydningen av verdiskaping og nyskaping i næringslivet
- fremme barn og unges samarbeidsevne og ansvarsbevissthet

**UNGT
ENTRE
PRENØR
SKAP**

• innovatører
• trengs overalt

Våre programmer - entreprenørskapstrappen

nytte av og vere med å realisera målet i opplæringslova og fagfornyinga. Det gjeld både fagleg og sosialt. Ein må også sjå på lokale aktørar innan kultur og fritidstilbod som saman kan vere med å skapa gode og sterke barne- og oppvekstfellesskap. MOT er ein aktør som ikkje berre kan knyttast mot skule, men også mot ungdomsarbeidet vårt og gjennom det gjev ungdomane MOT til å ta eigne val, MOT til å seie nei og MOT sitt viktigaste samfunnsoppdrag er å utvikle robust ungdom som inkluderer alle.

Lokalt næringsliv vil vere ein naturleg samarbeidspartnar frametter. Det å skapa kontakt og arbeida tett saman med dei, vil vere viktig i rekruttering og kompetanseutvikling både for bedrifter og for elevane.

Det blir viktig å knytta til seg og sjå på ulike aktørar som ein kan dra

15. Vidaregåande opplæring – Austrheim vidaregåande skule

Austrheim vidaregåande skule ligg i Mastrevik. Ein har tidlegare hatt samarbeid på ulike nivå med vidaregåande skule.

Utgreiinga frå 2015 sa at ein skulle ha som mål å skapa eit nærare og meir forpliktande samarbeid mellom ungdomsskulen og vidaregåande skule.

Vi veit fråfallet i vidaregåande opplæring er aukande og ein må gjere det ein kan for at fleire fullfører og ser viktigheita av høgare utdanning.

Ein har tidlegare også hatt samarbeid knytta til «Sol og vind»-huset som har vore eit samarbeid mellom vidaregåande skule, kommunen og næringslivet for å styrka realfag og teknologi. Dette er eit område ein ser at ein kan utvikla sterkare i framtida.

Samarbeid når det gjeld fag som arbeidslivsfag og språkfag, vil vere nyttig for alle og samarbeidet ein hadde tidlegare, var kostnadsrekna til om lag kr 450 000,- i året. Ein kan også samarbeide for dei høgtpresterande elevane som kan forsere fag på vidaregåande skule i t.d. naturfag eller matematikk, som vil vere ein styrke.

16. Rettleiarkorpset – Utdanningsdirektoratet (Udir)

Austrheim har vore ein del av oppfølgingsordninga gjennom Utdanningsdirektoratet sitt rettleiarkorps. Føremålet med rettleiinga har vore å «*støtte skoleeier og skolene i å drive utviklingsarbeid innenfor skolesektoren slik at de kan utvikle seg, oppnå bedre resultater og endret praksis. Målet er at veiledningen skal bidra til at skoleier og skolene selv kan drive utviklingsarbeid ut fra erkjente behov, for eksempel avdekket gjennom kvalitetsindikatorer som resultater fra nasjonale prøver, elevundersøkelsen eller andre undersøkelser*».

Resultata over tid i Austrheimskulen har vore for svake. Fokus i rettleiinga har vore det systematiske arbeidet med oppfølging av læringsresultat og læringsmiljø, og førebuing til ny læreplan frå hausten 2020.

Rettleiarkorpset har gjennom rettleiingsarbeidet sitt tilrådd følgjande utviklingsområder/fokusområder vidare:

- Heilskapleg leing og oppfølging av oppvekstsektoren frå skuleeigarnivå
- Politisk avklar skulestruktur i kommunen – skapa ro rundt skulane si framtid, og flytta fokus mot innhald og resultat.
- Styrking av fellesskapet – fokus på Austrheimskulen.
- Involvera foreldra i skulen sitt oppdrag og utvikling.
- Innføra 5-dagars skuleveke for alle skulestega.
- Ein kommunal plan for god overgang ellom barnehage og skule – kartlegging av sosial utvikling og språk.

17. Inkluderade skulemiljø / læringsmiljø

Skulen skal utvikla inkluderande fellesskap som fremjar helse, trivsel og læring for alle. Eit raust og støttande læringsmiljø er grunnlaget for ein positiv kultur der elevane vert oppmuntra og stimulert til fagleg og sosial utvikling. Kjenner elevane seg utrygge, kan det hemma læring. Trygge læringsmiljø vert utvikla og oppretthalden av tydelege og omsorgsfulle vaksne, i samarbeid med elevane. Dei tilsette på skulen,

foreldra/føresette og elevane har saman ansvar for å fremja helse, trivsel og læring, og å førebyggje mobbing og krenkingar. I arbeidet med å utvikla eit inkluderande og inspirerande læringsmiljø skal mangfald verdsetjast som ein ressurs. Elevmedverknad skal prega skulen sin praksis og elevane skal både medverke og ta ansvar i læringsfellesskapet som dei skapar saman med lærarane og dei tilsette kvar dag.

Overordna del seier:

«De normene og verdiene som preger læringsfellesskapet, har stor betydning for elevenes sosiale utvikling. Vennskap skaper tilhørighet og gjør oss alle mindre sårbare. Når vi selv opplever å bli anerkjent og vist tillit, lærer vi å verdsette både oss selv og andre. Elevene skal lære å respektere forskjellighet og forstå at alle har en plass i fellesskapet. Hver elev har en historie med seg, og de har håp og ambisjoner for framtiden. Når barn og unge møter respekt og anerkjennelse i opplæringen, bidrar dette til en opplevelse av tilhørighet.»

Ved å bruke varierte læringsarenaer kan skolen gi elevene praktiske og livsnære erfaringer som fremmer motivasjon og innsikt. Lokalmiljøets og samfunnets engasjement kan bidra positivt til skolens og elevenes utvikling. Ulike former for lokalt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid forankrer elevenes læring i aktuelle spørsmål. Kunnskapsutveksling med mennesker i alle aldre og fra ulike steder i verden gir elevene perspektiver på egen læring, danning og identitet og viser verdien av samarbeid på tvers av språklige, politiske og kulturelle grenser.»

Opplæringslova kapittel 9 A-2 seier at alle elevar skal ha eit trygt og godt skulemiljø. Det omfattar heile skulekvardagen, både SFO, leksehjelp og skuledagen.

Overordna del -verdiar og prinsipp for grunnskuleopplæringa seier om prinsippa for skulen sin praksis:

«Skolen skal møte elevene med tillit, respekt og krav, og de skal få utfordringer som fremmer danning og lærelyst. For å lykkes med dette må skolen bygge et godt læringsmiljø og tilpasse undervisningen i samarbeid med elevene og hjemmene. Det krever et profesjonsfellesskap som engasjerer seg i skolens utvikling.»

Et inkluderende læringsmiljø

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle.

Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Føler elevene seg utrygge, kan det hemme læring. Trygge læringsmiljøer utvikles og opprettholdes av tydelige og omsorgsfulle voksne, i samarbeid med elevene. De ansatte på skolen, foreldre og foresatte og elevene har sammen ansvar for å fremme helse, trivsel og læring, og for å forebygge mobbing og krenkelser. I arbeidet med å utvikle et inkluderende og inspirerende læringsmiljø skal mangfold anerkjennes som en ressurs». (Overordna del 3)

Det å ha gode vener, eit trygt og godt skule- og læringsmiljø og gode relasjonar til medelevar og vaksne, er grunnpilarar i eit godt skulemiljø. Det er difor særst viktig at elevar har medelevar som dei kan samhandla saman med og få gode relasjonar saman med. Elevar som kjenner ein utrygg kvardag og manglande relasjonar og venskap, opplever også læringsmiljøet meir utfordrande. Elevane skal møta ein skule som utfordrar dei til utvikling både fagleg og sosialt.

Austrheimsskulen skal vere prega av trygge, gode, inspirerande og utviklande lærings- og skulemiljø.

«Alle elevar har rett til eit trygt og godt skulemiljø som fremjar helse, trivsel og læring»

Opplæringslova §9 A-2

18. Kulturskulen

Alle kommunar skal ha eit kulturskuletilbod til barn og unge, anten åleine eller i samarbeid med andre kommunar.

Dei vanlegaste aktivitetane i kulturskulen er musikk, dans, teater, visuelle kunstfag, skapande skriving og nysirkus, men det fins også kommunar som tilbyr kulturminnevern og husflidsteknikkar.

Regjeringa har sett i gang arbeidet med ei barne- og ungdomskulturmelding, der kulturskule skal vere ein del. Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet samarbeidar om meldinga, som etter planen skal leggjast fram no i haust 2020.

NTNU og Telemarkforskning gjorde i 2019 eit forskningsarbeid og utarbeidde ein rapport, Kultur+skole=sant, som tok for seg kunnskapsgrunnlaget om kulturskulen i Noreg. I skuleåret 2018/2019 gjekk litt over 13 prosent av alle norske barn i grunnskulealder på kulturskule. Kulturskulane i Noreg er prega av eit rikt mangfald samstundes som dei har ein del rekke fellestrekk, syner evalueringa. Hovudfunna i rapporten var at:

- Kulturskulane var prega av variasjon
- Det er stor variasjon i kostnadene for å gå på kulturskule
- Kulturskulane står i spenningsfelt mellom å vere eit breidde- og eit spesialiseringstilbod

Kulturskulen skal vere eit pedagogisk tilbod, eit kunsttilbod og samstundes eit fritidstilbod. Med kulturskulen sin faglege og økonomiske ressursar er det krevjande å ha alle desse tilboda samstundes. Desse rollane er dessutan gjerne knytta til ulike delar av kommunen. Sjølv om kulturskulen kan liggje under kulturområdet i ein kommune, så vil eit pedagogisk tilbod vere knytta tett til skulefeltet.

Kulturskuletilbodet er heimla i opplæringslova § 13-6

§ 13-6. Musikk- og kulturskuletilbod

Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskuletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.

Kulturskulen sitt føremål og målsetjingar kan bidra til å taka i vare forpliktelsane Noreg har gjennom internasjonale konvensjonar. Noreg ratifiserte FNs barnekonvensjon den 8. januar 1991, og i 2003 vart barnekonvensjonen med tilleggsprotokollar teke direkte inn i norsk lov gjennom menneskerettslova §2-4. Barns rettar til kunst og kultur er nedfelt i barnekonvensjonen sine § 30 og 31:

Artikkel 30:

«Barn som tilhører ein minoritet eller eit urfolk, har rett til å bruke sitt eige språk og kultur og praktisere sin religion».

Artikkel 31:

«Alle barn har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv».

Kulturskulen skal gje opplæring av høg fagleg og pedagogisk kvalitet til alle born og unge som ynskjer det. Føremålet med opplæringa er å lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstneriske uttrykk. Kulturskulen er ein sentral del av den samanhengande utdanningslinja som kan kvalifisera elevar med særleg interesse og motivasjon til opptak i høgare kunstfagleg utdanning. Opplæringa skal bidra til born og unge si

danning, fremja respekt for andre si kulturelle tilhøyre, bevisstgjere eigen identitet, bli kritisk reflekterande og utvikle eigen livskompetanse.

Kulturskulen skal også vere eit lokalt ressurscenter og ein samarbeidande aktør i gurnnskuleopplæringa og kulturlivet i den einskilde kommune. Regionalt kan interkommale samarbeidsmodellar sikra auka mangfald og høg kvalitet på tilboda. Nasjonalt er den ein del av ei landsomfattande kulturell infrastruktur som skal bidra til å løfte fram kunst og kultur som bærande element i samfunnsutviklinga.

Kulturskulerådet har på oppdrag frå medlemmane, altså kommunane, utarbeidd rammeplan for kulturskulen, Mangfald og fordjuping, 2016. Gjennom rammeplanen er det teke i vare på den særeigne kulturskulen i Noreg, samstundes som planen har til mål å etablere ei felles nasjonal fellestenking som ein vil skal bidra til eit ytterlegare kvalitetsløft for kulturskulen.

Kommunen som skuleeigar har ansvar for at kulturskulen sitt tilbod følgjer nasjonale føringar gjeven i rammeplanen. Kulturskulen skal inngå i kommunen sine plandokument, og kan også vere ein del av kommunen sitt strategiarbeid både innan utdanning, kultur og helse. Skuleeigar har vidare ansvar for at kulturskulen har kvalifiserte lærarar, samt at kulturskulen har lokalitetar som er tilpassa den undervisninga som vert gjeven tilbod om. Kulturskulen skal disponere andre kommunale undervisningslokalitetar vederlagsfritt.

Kulturskulen skal samarbeide med skule- og kultursektor og medverka til å styrka kompetanse og kulturell utøving i lokalsamfunnet. Det inneber eit forpliktande samarbeid med barnehagar, grunnskular, vidaregåande skular, det lokale kulturlivet og profesjonelle aktørar innan kunst- og kulturformidling.

Undervisninga i kulturskulen sine fag vert organisert innanfor tre opplæringsprogram med ulik profil og målsetjing: Breiddeprogram, kjerneprogram og fordjupingsprogram. Programma skal taka i vare behovet for tilpasse opplæring og er gradert i høve til undervisningsmengde og krav til eigeninnsats. Det ligg eit stort fagleg-pedagogisk potensial i vidare utvikling av samspelet mellom individuell oppfølging og gruppeundervisning. Breiddeprogram omfattar fagtilbod særskilt eigna for gruppe- og esembleundervisning. T.d. kan det vere grupper innan musikk, dans, visuell kunst, leik- og rytmikkbasert byrjaropplæring, tilbod til elevar med særskilde behov og grupper som kombinerer ulike fag. Kjerneprogrammet omfattar elevar som er motiverte for større undervisningsmengde og systematisk eigeninnsats. Fordjupingsprogrammet har opptaksprøver og vektlegg utviklinga av kreative evner, handverksmessig og kunstnarisk kompetanse, sjølvstende og samarbeidsevne.

Det er ulikt korleis kulturskulen er organisert rundt i landet. Somme stader er kulturskulen eit interkommunalt samarbeid, sær i små kommunar, og fleire kommunar har også lagt kulturskulen som ein del av ein av dei kommunale skulane i kommunen.

Våren 2021 vil regjeringa leggje fram ein barne- og ungdomskulturmelding, der kulturskule skal inngå. Meldinga vil sjå på samarbeid mellom barnehage, skule og kultursektoren og på kulturskulen si rolle i eit integreringsperspektiv. Denne meldinga vil verte retningsgjevande for utviklinga av Austrheim kulturskule og danna grunnlaget for kommunen sitt arbeid med ein ny plan for kulturskulen.

Ein tilrår at i framtida vert Austrheim kulturskule lagt administrativt under Kaland skule, som blir eit kulturskulesenter. Undervisninga skal framleis gå føre seg desentralisert som i dag, men ein blir knytta opp mot ein skule, som utgangspunkt for kulturskuletilbodet. Kaland kan då i framtida vere eit kulturskulesenter og dei tilsette som treng det, har sine arbeidsplassar knytta her. Ein må taka i vare kompetansekrava som er knytta til kulturskulen og det kan gjerast gjennom at rektor/leiar for kulturskulen. Ein ser på at å knytta kulturskulen sterkare opp mot skule, vil det utvikle både skulen og kulturskulen og ein kan få eit endå tettare samarbeid. Det må også utarbeidast ein plan for korleis kulturskuletilbodet skal vere i framtida i Austrheim.

19. Rapport Norconsult

Rådmannen fekk i oppdrag å gjere utgreiingar og tilrådingar om framtidig skulestruktur. Innbefatta i dette også eit kostnadsestimat. Det vart sommaren 2020 gjort eit foreinkla tilbodskonkurrans levert til seks aktørar om å gjere ein tilstands- og moglegheitsstudie av skulebygga i Austrheim. I tilbodet skal det gjerast ein bygningsteknisk tilstand, ei areal- og kapasitetsanalyse av den samla skulekapasiteten og ei studie som syner korleis dei to

Austrheim kommune

► Tilstands- og moglegheitsstudie av skulebygga i Austrheim kommune

Oppdragnr.: 5306957 Dokumentnr.: 1 Versjon: 1 Dato: 2020-11-02

Norconsult

grunnskulane i kommunen best kan ivareta kommunestyret sine føringar om eit felles ungdomssteg i kommunen. Løysingane er kostnadsrekna med tanke på investeringsbehov knytt til oppussing, ombygging og trong for nybygg. Det var tre aktørar som gav tilbod og Norconsult fekk oppdraget.

Dei har utarbeidd fire rapportar, 1) Tilstands- og moglegheitsstudie av skulebygga i Austrheim kommune (hovudrapport), 2) Tilstandsrapport Årås skule og 3) Tilstandsrapport Kaland skule 4) Teikningar til moglegheitsstudie for Årås og Kaland skular.

Rapportane er vedlagt saka og ligg også til grunn og dokumentasjon for vurderingar, konklusjonar og tilrådingar for framtidig skulestruktur.

Delar av rapporten frå Norconsult er også nytta i denne utgreiinga. Ein gjer ikkje greie for den tekniske tilstanden for bygga i denne rapporten, men syner til dokumentasjon frå Norconsult for fullstendig gjennomgang. Som rapporten peikar på vil det vere knytta ein del kostnader til

vedlikehaldsetterslep på skulane.

I hovudtrekk tilrår Norconsult følgjande:

- Norconsult si vurdering er at ein pedagogisk funksjonell kapasitet i dagens skuleanlegg på Årås skule ligg på rundt 290 til 300 elevar. (Funksjonell kapasitet i garderobane er vurdert til eit noko lågare tal). Skulen har kapasitet til 13 klassar, og kapasitet i dei einskilde klasseromma varierer frå 16 til 28 (med 2,4 m² per elev).
- Årås skule er best eigna med universell utforming då skulen er på eit plan.
- Norconsult si vurdering er at ein pedagogisk funksjonell kapasitet i dagens skuleanlegg på Kaland skule ligg på rundt 170-180 elevar. Skulen har kapasitet til 10 klassar, og kapasiteten i dei einskilde klasseromma varierer frå 12 til 31.
 - o Garderobetilhøva for elevar er mangelfulle, dersom klasseromskapasiteten vert nytta fullt ut, vil dette lett kunne føre til trengsel og konflikstar ved inn- og utmarsj.
 - o Utforming av hovudfunksjonar i skuleanlegget, og avstand mellom desse, er ikkje ideell. I hovudbygget (bygg 2 og 3) er det ulike nivå på første etasje i dei ulike fløyane, og tilkomsten mellom dei har ikkje universell utforming. Tilkomst mellom undervisningsareala i bygg 2 og 3 er gjennom administrasjons- og personalavdelinga, eller på utsida av bygget. Mesteparten av dei

spesialiserte læringsareala ligg i bygg 1 som er frittliggjande bygg i høve til hovudbygget. Avstanden til dei spesialiserte læringsareala frå klasseromma gjer at dei utover hovudfunksjonen, i liten grad fungerer som støtteareal i den ordinære undervisninga.

- Norconsult tilrår å samla ungdomssteget på Årås skule. Det må gjerast ei utviding/påbygg med eit læringsareal til. Samstundes at eksisterande fellesareal vert noko tilrettelagt.

- Norconsult tilrår at det vert gjort byggmessige tiltak ved Kaland barne- og ungdomsskule for å sikre eit meir funksjonelt, driftseffektiv og framtidretta skuleanlegg. Her med å byggje ny garderobe, samstundes med å flytte skulekjøkken og spesialiserte læringsareal frå Kaland 1 til hovudbygget. (Sjå rapport og teikningar).

- Kaland 1 vert teke ut av skuledrift. Dersom den skal nyttast, vil oppgradering vere på nivå med eit nybygg. Dersom ein vel å samlokalisere ungdomssteget på

Årås vil det ikkje vere behov for Kaland 1 eller modulbygg som i dag vert nytta.

- Det vil uavhengig av kva for skule ein samlokaliserer ungdomssteget, medfører skysskostnader, men i mindre grad å samla ungdomssteget på Årås, enn på Kaland.

Gjennomgangen av vurderingskriteria for ein framtidig samla ungdomsskule kan oppsummerast i tabellform slik:

Oppsummering vurderingskriterium	Kaland	Årås
Moglegheit for utbygging	✓	✓
Pedagogisk funksjonalitet i skulebygget i dag og etter utviding	✗	✓
Kostnader knytt til naudsynte tiltak	✗	✓
Universell utforming, tilgjenge for rørslehemja personar	✗	✓
Tal på elevar som kan gå eller sykle til skulen	✗	✗

Kostnadsramme tilrådd for Kaland skule:

Kostnadsramma synt i tabellen under, er tilrettelegging og bygningsmessige tiltak for ein god barneskule. Spesialiserte læringsareal vert flytta frå Kaland 1 til hovudbygget og det trengs å byggjast ny garderobe for 4.-7.steg. Noko av kostnadene knytta i tilstandsrapporten vert teken i vare ved å gjere investeringsbehova.

Tabellen under viser ei grov kostnadskalkyle for byggmessige tiltak som vert foreslått ved Kaland barne- og ungdomsskule.

Kaland barne- og ungdomsskule	Areal BTA	Kostnad pr m2	Investeringskostnad
Grov kalkyle for investeringsbehov			
Tilbygg: Garderobe mellomtrinnet	40	38000	kr 1 520 000,00
Ombygging eks. bygg, kategori lett ombygging/oppussing	176	3900	kr 686 400,00
Ombygging eks. bygg, kategori middels ombygging	103	7800	kr 803 400,00
Ombygging eks. bygg, kategori tung ombygging	64	13000	kr 832 000,00
SUM			kr 3 841 800,00

Tiltaka som blir foreslått på Kaland barne- og ungdomsskule har ei kostnadsramme på omkring 3,85 mill. n.kr. (eks. mva).

Kostnadsramme tilrådd for Årås skule:

Kostnadsramma synt i tabellen under, er tilrettelegging og bygningsmessige tiltak for ein god barne- og ungdomsskule. Tilbygget legg til rette for å ta høgde for ulik antal elevar som vil variere i åra som kjem. Noko av kostnadene knytta i tilstandsrapporten vert teken i vare ved å gjere investeringsbehova.

Tabellen under viser ei grov kostnadskalkyle for bygningsmessige tiltak som vert foreslått ved Årås skule i samband med at ungdomsstega i Austrheim kommune vert samla her.

Årås skule	Areal BTA	Kostnad pr m2	Investeringskostnad
Grov kalkyle for investeringsbehov			
Tilbygg: 2 klasserom, 2 grupperom, garderobe, 2 wc	236	38000	kr 8 968 000,00
Ombygging eks. bygg, kategori lett ombygging/oppussing	266	3900	kr 1 037 400,00
Ombygging eks. bygg, kategori middels ombygging	0	7800	kr 0,00
Ombygging eks. bygg, kategori tung ombygging	0	13000	kr 0,00
SUM			kr 10 005 400,00

Det vert lagt til grunn at Årås skule får eit tilbygg på 236 m². I tillegg vert det tatt høgde for lett oppussing av to rom som vert omdisponert til nye funksjonar, samt fellesarealet for ungdomssteget. Samla areal som vert pussa opp er 266 m².

I tillegg til desse, er det dei tekniske vurderingane som er gjort av skulane. Desse er synleggjort i eigne rapportar og tek for seg kva som er naudsynt på kort og lang sikt (1-10 år).

Kaland skule:

Rapporten seier at det her er behov for vedlikehalds- og investeringskostnader på om lag kr 36,1 mill dei neste 10 åra. Mest av desse kostnadene er, som ein ser av rapporten, knytta til Kaland 1. Det vil ikkje vere tilrådeleg å bruke så mykje midlar på å oppgradere og setje Kaland 1 i stand til skuledrift. Då er det viktigare å nytta midlar på eksisterande bygg og flytte spesialiserte areal frå Kaland 1 til hovudbygget. Rapporten er tydeleg på at standarden slik den er i dag på Kaland 1, gjer til at ein ikkje bør ha undervisning i dette bygget frametter.

Det vert også vist til at det er ein del fukt og råteskadar i Kaland 1. Dette er ikkje bra etter miljøretta helsevern og det er ikkje eit godt og tilrådeleg skulemiljø for elevane våre.

Det blir også peika på at i eksisterande bygg er det registrert eternittplater som inneheld asbest. Desse må prioriterast fjerna og sanert.

Ein del av tiltaka som vert skissert i delrapporten for tilstandsrapport Kaland skule, kan takast i vare ved å gjere investeringskostnadene med å tilretteleggje slik det er skissert over.

Som rapporten peikar på, er det utfordringar knytta til universell utforming, særskilt ved ulike høgder i hovudbygg. Det manglar også noko dokumentasjon på elementere områder, som må på plass. I tillegg må det på plass avtale om skadedyrkontroll (som vil gjelde begge skulane).

Hovudtilrådinga i 10 årsperioden for Kaland skule (utanom Kaland 1) er at det vert utført vedlikehaldsarbeid av ytterveggar, dører, vindauge av eldre dato, innerveggar, foldeveggar, golvoverflater og himlingar. I høve yttertak må betongstein på delar av administrasjonsfløy og alle takareal med papp og belegg skiftast ut. Det må installerast heis, trappeheis og/eller løfteplattform for å utjamne nivåulikskapane i bygga. Det har også vore observert fuktskadar.

Årås skule:

Årås skule framstår i høvesvis god stand. Det er likevel tilrådd noko vedlikehaldsetterslep på sikt og tilretteleggingar. Hovudtilrådinga for 10 års perioden er at det vert utført vedlikehaldsarbeid av maling på ytterveggar, utskifting av gamle vindauge og dører, utskifting/reperasjon av dører med skadar, uskifting av slitt golvbelegg, aspestkontroll av eldre himlingsplater, opprette avtale med skadedyrfirma, utviding og modernisering av det elektriske anlegget, nytt naudlyssystem, utskifting av sanitæranlegg samt ventilasjonsanlegg i E-blokka.

Noko av dette vert gjort med dei investeringar som er skissert over, men i perioden er det estimert 15,4 mill inkl mva for vedlikehalds- og investeringskostnader.

20. Økonomi

Det viktigaste aspektet ved å endra skulestrukturen er ikkje at ein skal spara midlar, men ein skal ha ein skulestruktur som er til «elevanes sitt beste». Ein vil ved samanslåing av ungdomssteget få innsparingar ved færre klassar og lærartimar på ein av skulane og ein ser at elevtalet ikkje vil føre til klassesdeling ved den andre skulen. Samstundes er det viktig å peika på at det er ikkje slik at elevtalet fordelar seg likt, det gjer at ein på somme steg kan få innsparing, medan ein på andre steg kan få auka kostnader.

Ved å samla ungdomssteget ved Årås skule, vil ein få reduksjon i klassar og pedaogogtimar ved Kaland skule. Ser ein isolert på at ein sparar tre klassesteg på Kaland, vil det samla gje ei innsparing på om lag 2 mill, rekna at eit årsverk utgjer om lag kr 650 000,- og fordelt på tre årsverk. Noko styrking kan variere frå år til år, avhengig av klassestorleik og ressursar generelt til anna enn grunnressurs. Det vil vere noko auka skysskostnader, som vil auke avhengig av kor mange fleire elevar som treng skuleskyss frå Kaland til Årås. Legg ein til grunn ei auke på 12 elevar vil auka kostnader vere på om lag 87 000,-. Tek ein ein opptrapping kan auka skysskostnader bli for å samla ungdomssteget i overkant av kr 150 000,- (gjennomsnittleg auke på at 20 fleire elevar treng skuleskyss).

Under punkt 15, vidaregåande opplæring, er det gjort greie for eit tettare samarbeid med Austrheim vidaregåande skule. Tidlegare samarbeid har vore kostnadsrekna til kr 450 000,-. Dersom ein vel å knytta samarbeidet sterkare mellom ungdomsskule og vidaregåande opplæring, må ein rekna ein kostnad rekna til årleg kr 500 000,-.

Norconsult har gjort greie for dei økonomiske konsekvensane for ei tilrettelegging av skulane for framtidig drift.

Kaland skule kr 3,85 mill

Årås skule kr 10 mill.

I tillegg må ein rekna noko kostnader knytta til inventar/utstyr, så samla bør ein estimere ei investering på om lag 15 mill.

I tillegg er det synt til tilstandsrapportane som er gjort greie for i rapportane og i føregåande kapittel at det for Kaland inkl Kaland 1 vil utgjere kostnader på vel 35 mill og for Årås vel 15,4 mill. Det bør her sjåast i ein samanheng med evt. tilretteleggjingar og det bør utarbeidast ein vedlikehaldsplan for bygga basert på rapporten for 10 årsperioden.

Noko tilretteleggings- og vedlikehaldskostnader må påreknast for å kunne iverksetje ny og framtidsetta skulestruktur. For Kaland, må det tilretteleggjast for at Kaland 1 vert frigjort frå undervisning allereie hausten 2021.

21. Oppsummering/vurdering:

Austrheimsskulen skal vere prega av trygge, gode, inspirerende og utviklande lærings- og skulemiljø. Dette vil gjelde både det fysiske og psykiske skulemiljøet.

I utgreiinga er det gjort greie for ulike sider ved skulestruktur og framtida skule.

1. Austrheim kommune har ikkje hatt ein vedteken skulebruksplan. Ein har i saka gjort greie for framtidig behov og prinsipp som bør liggje til grunn ved ombygging og/evt nybygg av skular. Det må prioriterast å ha gode skulebygg. Det fremjar god helse, trivsel og læring, og hindrar negativ åtferd. I rapporten frå Norconsult legg ein til grunn eit kostnadsestimat for å gjere Kaland skule til ein god barneskule og Årås til ein god barne- og ungdomsskule. Det bør prioriterast midlar for setja skulane i god stand etter tilråding frå Norconsult sin rapport. Ein vedtek også prinsippa i kapittel 8 som gjeldande for skuleutvikling i Austrheim. Føringane gjennom lov og føresegner er gjort greie for i kapittel 7.
2. Rådmannen tilrår at ein knyttar eit meir forpliktande samarbeid ved fylkeskommunen og vidaregåande opplæring, for å utvikla eit endå betre skuletilbod for elevane våre. Det må prioriterast midlar til eit slikt samarbeid og vere politisk vilje for at det er vegen å gå.
3. Rådmannen ser på bakgrunn av det som er gjort greie for i denne utgreiinga at den beste lokaliteten for ungdomssteget er på Årås skule. Her er nært knytta til Austrheimhallen og nært knytta til vidaregåande skule som ein vonleg kan få endå tettare samarbeid med. Ungdomssteget treng også meir tilrettelagt spesialiserte rom og tilbod, enn barnesteget og ein ser at det pedagogisk er best tilrettelagt slik i dag på Årås. Signal frå Alver er også at dei moglegvis ynskjer at elevane på ungdomssteget skal gå i Alver kommune og på Lindås ungdomsskule. I dialog med Fedje, er der elevtalet synkande og det er færre elevar på ungdomssteget. Det kan på sikt også moglegvis verte aktuelt å samarbeide med Fedje om ungdomsstegselevar, men det har ikkje vore vurdert, men vert løfta fram som ei framtidig moglegheit. Ved å ha ungdomssteget samla på Årås, gjer det avstanden kortare for eventuelle Fedjeelevar. Ein tilrår ei opptrapping av ungdomssteget på Årås skule. Dette medfører at komande 8.steg vil hausten 2022 starte ved Årås skule, medan komande 10.steg fullfører utdanningsløpet ved Kaland skule. Dette vert vurdert til elevens beste. Det er viktig at elevane får både eit sosialt, pedagogisk og kvalitetsmessig godt tilbod.
4. Bygningmessig blir kostnadene knytta til Kaland 1 så store at ein ser ikkje at ein har midlar til å setje denne i stand. Det må vurderast i eiga sak kva ein gjer knytta til denne. Norconsult peikar på at det ikkje vil vere behov for modulbygget ved Kaland dersom ein går for tilrådinga om felles ungdomssteg på Årås og ein rein barneskule på Kaland. Tidlegare har det vore politisk fremja at det skal ny barnehage på Kaland. Det har ikkje vore vurdert i denne saka, men rådmannen ser ikkje at det er økonomisk ramme for å investere i ny barnehage. Det må likevel peikast på at bygningen personalet i barnehagen i dag disponerer, er av ein slik standard, at det snarleg må gjerast noko med den. Eit alternativ som kan vurderast er å nytta modulbygget på Kaland til evt. personalareal og flyttast nærare barnehagen. Det må evt. utgreiast kva kostnader det vil medføre, men betraktleg mindre enn å rusta opp eksisterande bygg.
5. Som gjort greie for i kapittel 12, tilrår ikkje rådmannen å samla mellomsteget på ein av skulane. Det vil vere kapasitetsutfordringar, store kostnader med utbygging/tilrettelegging og dei pedagogiske konsekvensane for negative.
6. Vi ynskjer å betra læringsresultata i skulen og er ambisiøse på elevane sine vegne. Vi ynskjer dei beste elevane og skal få den beste opplæring. Rådmannen tilrår at det frå neste skuleår av vert innført femdagars skuleveke for alle elevane i Austrheimsskulen. Dette vurderer ein til best pedagogisk forsvarleg.

7. Kulturlivet er ein viktig føresetnad for ein opplyst offentlegheit og med det investering i demokratiet og danninga. Det er difor viktig at alle born og unge har tilgang til eit mangfald av kunst- og kulturopplevingar med høg kvalitet. Kulturskulen er ein viktig arena her og vi må utvikla den endå betre. Det å skapa eit kulturskulesenter, ser rådmannen som ei styrking både for skule og kulturskule. Ein tilrår difor på sikt å byggje opp eit kulturskuletilbod og kulturarena ved Kaland skule. Kulturskulen skal framleis drive opplæring desentralisert slik som i dag, men vil verte tettare knytta til skulen.
8. Rådmannen tilrår at ein har sterkt fokus på læringsresultat og fagfornyning i åra som kjem. Fagfornyninga skal sikra at elevane får den kompetansen dei vil trenge i framtida. Det er også her viktig at ein prioriterer tiltak for å rekruttere og behalde medarbeidarar i barnehage, skule og oppveksttenestene. Kompetente vaksne er den viktigaste innsatsfaktoren i arbeidet for å skapa ein god kvardag, og ein god oppvekst og opplæring for born og unge.

22. Tiltråding:

Rådmannen tilrår følgjande framtidig skulestruktur i Austrheim:

Skulestruktur:

- Ungdomssteget vert samla ved Årås skule. Det vert lagt opp til ein opptrappingsplan slik at 7.steg ved Kaland skule startar på ungdomssteget ved Årås skule hausten 2021. 10.steg fullfører ungdomsskuleløpet ved Kaland barne- og ungdomsskule.
- Årås skule vert frå skuleåret 2021 Årås barne- og ungdomsskule.
- Kaland barne- og ungdomsskule, blir frå hausten 2022 rein barneskule og vil då få namnet Kaland barneskule.
- Austrheim kulturskule blir samlokalisert med Kaland barneskule og blir kulturskulesenteret i kommunen. Administrativt blir kulturskulen lagt under Kaland skule.

Andre tilrådingar:

- Det vert innført femdagarsveke for alle elevar i Austrheim frå og med hausten 2021.
- Det skal etablerast eit tenleg samarbeid med Austrheim vidaregåande skule vedk. arbeidslivsfag, forsering av fag, teknologi etc.

Skulebygg:

- Prinsippa i rapporten vert lagt til grunn som skulebruksplan for framtidig skulebygg.
- Skulane vert sett i stand i tråd med tilrådinga i rapporten til Norconsult.
 - o For Årås skule må det setjast av midlar i tråd med investeringsbehova for lett ombygging/oppussing med ei ramme på kr 1 037 400,-
 - o For Kaland skule må den tilretteleggjast for at spesialiserte rom kan lokaliserast i eksisterande bygg. Kostnadsramme for lett, middels og tung investeringsbehov på kr 2 321 800,-
 - o Det vert lagt ein framdriftsplan for at desse skal vere klar så snart som mogleg. Det vert sett av ei samla investeringsramme på kr 15 mill i tråd med investeringsbehovet.
- Det skal utarbeidast ein vedlikehaldsplan for ein 10 årsperiode som sikrar gode skulebygg og vedlikehaldsetterslep.
- Kaland 1 vert ikkje lenger nytta til skuledrift. Det må i eiga sak vurderast tiltak/bruk for Kaland 1 i framtida.
- Det må vurderast om modulbygg på Kaland kan nyttast til andre føremål, t.d. personalavdeling til Kaland barnehage.

23. Litteratur/Kjelder:

Bergen kommune: Arealstandarder og kravspesifikasjoner for skoleanlegg justerte standardbeskrivelser 2016 Henta frå http://www3.bergen.kommune.no/BKSAK_filer/bksak%5C0%5CVEDLEGG%5C2016183147-6028828.pdf

Hattie, J. (2009). Visible learning. A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement. London: Routledge

Helsedirektoratet (2014). Miljø og helse i skolen. Henta frå <http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/miljo-og-helse-iskolen/Publikasjoner/IS-2073-Veileder.pdf>

Meld. St. 21 (2016 – 2017) «Lærelyst – tidlig innsats, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-21-20162017/id2544344/>

Meld. St. 28 (2015 – 2016) «Fag – Fordypning – Forståelse», <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20152016/id2483955/>

NOU 2014:7 «Elevenes læring i fremtidens skole», <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-7/id766593/>

Norconsult: Presentasjon av arealnormer for grunnskoler i fem kommuner Notat 2015, Bergen, Bærum, Oslo, Stavanger, og Trondheim.

http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/uploads/Artikler_vedlegg/Sammenligning_grunnskoleareal2015.pdf

Norconsult (2020): Tilstands- og mogleighetsstudie av skulebygga i Austrheim kommune.

Norconsult (2020): Tilstandsrapport Årås skule.

Norconsult (2020): Tilstandsrapport Kaland skule.

Sollien, T.H. og Viak, A., 2008, Sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet. Lokalisert 15.02.15 på http://skoleanlegg.07.no/asset/2027/1/2027_1.pdf

Steffensen, K., Ekren, R., Zachrisen, O.O., Kirkebøen, L.J., 2017, Er det forskjeller i skolers og kommuners bidrag til elevenes læring i grunnskolen? En kvantitativ studie, Statistisk sentralbyrå, Oslo <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/dokumentasjonsnotat-om-skole-og-kommunebidragsindikatorer-i-grunnskolen>

Skoleporten (tall og indikatorer for grunnskole), <http://skoleporten.udir.no>

Trivsel i skolen, Helsedirektoratet, 2015,

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/970/Trivsel%20i%20skolen%20IS-2345.pdf>

Verksemdsplan for skulane i Austrheim.

Wallace, W., 2009, Schools within Schools; Human scale education in practice, Calouste Gulbenkian Foundation

Øvstehagen, M., 2015, I hvilken grad er læringsmiljøet ved en skole påvirket av skolestørrelse?, Høgskolen i Hedmark, <https://brage.inn.no/inn-xmlui/bitstream/handle/11250/2367321/Oevstehage.pdf?sequence=1&isAllowed=y>